

IKM

Integrale Kwaliteitszorg Melk

IKM-LASTENBOEK

01/01/2022 – Versie 11

Inhoudstabel

1. INLEIDING	5
1.1. Toepassingsgebied.....	5
1.2. Kwaliteitspolitiek en inbedding van de structuren	5
1.2.1. De werkgroep IKM	5
1.2.2. De technische werkgroepen.....	6
1.2.3. Het secretariaat	6
1.3. Doelstellingen.....	7
1.4. Verspreiding	8
1.5. Verwacht gebruik	9
1.5.1. Zelfevaluatie.....	9
1.5.2. Aanvraag	9
1.5.3. Evaluatie	9
1.5.4. IKM-certificatie.....	11
1.5.5. Periodieke certificering	12
1.5.6. Onaangekondigde audits	12
1.5.7. Flowchart certificering	14
1.6. Gebruik van het IKM-logo	15
1.7. Registratie en documentatie	16
1.8. Traceerbaarheid	16
2. LASTENBOEK.....	19
2.1. VOORAFGAANDE VOORWAARDEN VOOR DE IKM-EVALUATIE.....	19
2.2. MODULE A: DIERENGEZONDHEID	21
2.2.1. Doel	21
2.2.2. Toepassing.....	21
2.2.3. Werkwijze	21
2.2.3.1. Dierenziektebestrijding	21
2.2.3.2. Diergeneesmiddelen	24
2.2.3.3. Hygiëne	28
2.3. MODULE B: DIERENWELZIJN.....	32
2.3.1. Doel	32
2.3.2. Toepassing.....	32
2.3.3. Werkwijze	32
2.3.3.1. Huisvesting.....	32
2.3.3.2. Verzorging.....	35
2.3.3.3. Voeder en water.....	36
2.4. MODULE C: MELKWINNING	42
2.4.1. Doel	42
2.4.2. Toepassing.....	42
2.4.3.1. Wettelijke kader	42
2.4.3.2. De melkers en de bedieners van de melkinstallatie	43
2.4.3.3. Werking van de melkinstallatie(s).....	44
2.4.3.4. Werking van de melkkoeltank(s).....	45
2.4.3.5. Plaats van de melkwinning.....	46
2.4.3.6. Het tanklokaal en melkhuisje	48
2.5. MODULE D: REINIGING	52
2.5.1. Doelstelling	52
2.5.2. Toepassing.....	52
2.5.3. Werkwijze	52
2.5.3.1. Lokalen.....	52
2.5.3.2. Reiniging van de melkinstallatie en van de koeltank	54
2.6. MODULE E: MILIEU	57
2.6.1. Doelstelling	57

2.6.2.	Toepassing.....	57
2.6.3.	Werkwijze	57
2.7.	MODULE F: Meldingsplicht	59
2.7.1.	Doelstelling	59
2.7.2.	Toepassing.....	59
2.7.3.	Werkwijze	59
2.8.	MODULE G: Duurzaamheidsmonitor	61
2.8.1.	Doelstelling	61
2.8.2.	Toepassing.....	61
2.8.3.	Werkwijze	61
2.9.	MODULE H: HYGIENE	62
2.9.1.	Doelstelling	62
2.9.2.	Toepassing.....	62
2.9.3.	Werkwijze	62
3.	Bijlagen	65
3.1	Vorbereiding van de uier – Aanbevelingen.....	65
3.1.1	Algemeen.....	65
3.1.2	Werkwijzen	65
3.2	Werking van de melkinstallatie en koeltank	66
3.2.1	Algemeen.....	66
3.2.2	IKM - voorwaarden melkinstallatie en koeltank:	66
3.3	Aanbevelingen voor waterbehandeling	67
3.4	Bewakingssysteem voor melkkoeltanks.....	68
3.4.1	Eisen bewakingssysteem	68
3.4.2	Aanbevelingen bewakingssysteem.....	69
3.5	Voorbeeld HACCP-plan voor afgeroomde melk	70
4	FORMULIEREN	76
4.1	Engagementsverklaring van de producent.....	76
4.2	Register van bevoorrading tussen landbouwers onderling van voeders en/of bijproducten..	77
4.3	Teeltfiche	78
4.4	Behandelingsregister	79
4.5	Meldingsformulier.....	80
4.6	Bedrijfsinfo voor de melker.....	82
4.7	Attest van controle op paratuberculose	83
4.8	Duurzaamheidsmonitoring voor de melkveehouderij Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
5.	Referenties.....	85

Inleiding

1. INLEIDING

1.1. Toepassingsgebied

Deze versie van het lastenboek is van toepassing vanaf 1 januari 2022 voor producenten van rauwe volle en afgeroomde melk. Het lastenboek is gemakkelijk te implementeren binnen de eigen structuur van elk bedrijf.

Het lastenboek is niet van toepassing voor de verwerking van melk op de exploitatie. Als er evenwel afgeroomde melk geleverd wordt aan een koper, moet er voor de verwerking op het melkveebedrijf een kwaliteitsborgingplan toegepast worden op basis van een HACCP-studie, die de nodige garantie geeft voor de voedselveiligheid van de geleverde afgeroomde melk.

IKM is een professioneel initiatief gebaseerd op een vrijwillig engagement van de deelnemers. Deze beslissen zelfstandig of zij zich kandidaat stellen om tot het IKM-systeem toe te treden nadat zij voldoende specifieke uitleg hebben gekregen over de inhoud, de doelstellingen en de werkingsmodaliteiten van het IKM-lastenboek.

De producenten moeten zich er goed van bewust zijn dat IKM niet alleen een collectief promotioneel initiatief is voor hun beroep maar tevens bijdraagt tot hun verdere ontwikkeling en hun zin voor verantwoordelijkheid stimuleert.

De producenten zijn inderdaad op drie vlakken verantwoordelijk:

- tegenover de consument: wanneer de deelnemers de engagementen naleven die ze door hun toetreding tot IKM onderschreven hebben, zal de communicatie over het IKM-project positief zijn en zal het vertrouwen van de consument in melk en zuivelproducten versterkt worden;
- tegenover de andere deelnemers (zowel producenten als melkophaler-transporteurs): omdat de volledige waarde van het IKM-project enkel kan gerealiseerd worden door het solidair engagement van alle deelnemers;
- tegenover zichzelf: door hun verbintenis na te leven en door de nodige maatregelen voor verbetering van afwijkingen die bij een evaluatie werden vastgesteld, uit te voeren.

Tenslotte door zich te engageren in het IKM-systeem, moeten de producenten er zich van bewust zijn dat zij bijdragen tot het creëren van een transparant productiesysteem.

1.2. Kwaliteitspolitiek en inbedding van de structuren

Door deze aanpak van de kwaliteitszorg wil de zuivelsector via kwaliteitsborging aan de spits blijven inzake integrale ketenbewaking in de voedselketen. Het einddoel is de bijna totaliteit van de Belgische productie van rauwe melk met een IKM-certificaat te kunnen garanderen.

Tegelijk wordt de volledige keten, van de producent tot de gebruiker, in een duurzaam systeem verankerd om zo het imago van de kwaliteit van de melkproductie naar de gebruikers toe te versterken. De melkexploitaties zijn IKM-gecertificeerd, terwijl de certificatie van de melkophaling, het transport en de ontvangst evenals de melkverwerking in de zuivelindustrie gebeurt op basis van een autocontrolegids.

1.2.1. De werkgroep IKM

Het IKM-systeem werd uitgewerkt in samenspraak met de verschillende organisaties in de zuivelsector. Hiervoor werd nationaal een Interprofessionele Werkgroep IKM/QFL/QMK opgericht. Hierdoor wordt elke betrokken partij via zijn vertegenwoordigers geraadpleegd. Bij de oprichting van de brancheorganisatie MilkBE in 2019 werd de Interprofessionele Werkgroep IKM/QFL/QMK opgeheven gezien het beheer van de kwaliteitsgids werd overgenomen door de werkgroep IKM van MilkBE.

Dit nationaal overlegorgaan bepaalt de IKM-richtlijnen en krijgt van het bestuursorgaan van MilkBE de bevoegdheid alle beslissingen in verband met de inhoud van het IKM-lastenboek te nemen. Het is

tevens bevoegd technische werkgroepen samen te stellen, contacten te leggen met de verwerking, de distributie en de consument, de keuze van de certificatie-instellingen, de inhoud van de externe communicatie en het gebruik van het logo te bepalen.

Deze werkgroep is samengesteld uit:

- 6 vertegenwoordigers en 3 plaatsvervangers van de drie landbouworganisaties: 2+1 voor het Algemeen Boerensyndicaat (ABS), 2+1 voor Boerenbond (BB) en 2+1 voor de Fédération Wallonne de l'Agriculture (FWA), en
- 6 vertegenwoordigers en 2 plaatsvervangers van de zuivelindustrie via de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie (BCZ).

Er nemen experts deel aan de vergaderingen van de werkgroep, nl. 4 vertegenwoordigers van de Interprofessionele Organismen (MCC-Vlaanderen en Comité du Lait). Zij leveren de nodige technische ondersteuning, maar hebben geen stemrecht.

De secretaris van de werkgroep wordt geleverd vanuit het secretariaat van MilkBE. De dossiers die aan de werkgroep IKM of aan de technische werkgroepen moeten worden voorgelegd worden voorbereid door de secretaris, bijgestaan door de experts die de certificatie-instellingen vertegenwoordigen. Het betreft onder meer de wijzigingen in het lastenboek, de werkinstructies,...

1.2.2. De technische werkgroepen

Technische werkgroepen kunnen gevormd worden om meer specifieke onderwerpen te bespreken. Deze technische werkgroepen werken voorstellen uit en stellen besluiten voor aan de werkgroep. Aan de hand van deze besluiten kan de werkgroep overgaan tot een aanpassing van het lastenboek en/of nieuwe werkinstructies opstellen die aan de betrokkenen worden overgemaakt.

1.2.3. Het secretariaat

Het secretariaat gebeurt vanuit MilkBE. De opdrachten van het secretariaat zijn: de organisatie van een geëigend secretariaat, de vergaderingen van de werkgroep IKM en de technische werkgroepen, sensibilisatieacties door o.a. persconferenties, persberichten en informatievergaderingen voor de leden.

1.2.4 De certificatie-instellingen

De werkgroep IKM heeft beslist om de certificatie-activiteiten toe te vertrouwen aan MCC-Vlaanderen en het Comité du Lait-service certification. De opdrachten van de certificatie-instellingen zijn: de organisatie van de certificatieprocedures, de informatica-infrastructuur met mogelijkheid tot automatische verbindingen en de opleiding van de evaluatoren.

1.2.5. Geschillencommissie

MilkBE is bevoegd voor het samenroepen van een geschillencommissie. De leden van de geschillencommissie zijn 4 leden van de MilkBE werkgroep IKM. De geschillencommissie is paritair samengesteld, zowel voor de verhouding leveraars/kopers als voor de verhouding Vlaanderen/Wallonië. MCC-Vlaanderen en Comité du Lait kunnen beroep doen op de geschillencommissie. De te hanteren procedure bij een geschil is beschreven op niveau van de certificatie-instellingen.

1.3. Doelstellingen

IKM is een collectief, professioneel en vrijwillig initiatief. Het vertaalt de engagementen van de melkproducenten tegenover de maatschappij, naar een gids voor goede praktijk. Het doel is de knowhow van de deelnemers te valoriseren en elkeen de mogelijkheid te bieden zich in te schrijven in de dynamiek van de noodzakelijke ontwikkeling van een duurzame landbouw.

Hiermee draagt het lastenboek bij aan bewaking van de productieomstandigheden. De moderne en bewuste consument wil immers weten hoe zijn product gemaakt werd.

Termen uit verschillende sectoren zoals milieu, dierenbescherming, biotechnologie, enz. zijn in de zuivelsector binnengedrongen en hebben er zich onomkeerbaar in vastgehecht.

Een goede productiemethode, de zorg voor het dierenwelzijn en voor het milieu, de zuiverheid en de veiligheid van het afgewerkte product, het vermijden van insleep van bedrijfsvreemde stoffen op het melkveebedrijf en de zuivelfabriek, dat zijn de onderwerpen van IKM.

Het lastenboek omschrijft wettelijke en andere controlepunten die inspelen op de vraag van de markt.

- De module 'A' dierengezondheid heeft als doelstelling om met ruime preventieve maatregelen en gerichte ziektebestrijding de gezondheid van de koeien te bevorderen.
Een bijkomende algemene evaluatie van de gezondheidstoestand van de koeien, de invoering van een behandelingsregistratie, de vereiste van een kwaliteitssysteem voor de bedrijfsdierenarts en het instellen van een procedure voor het herkennen van met diergeneesmiddelen behandelde dieren zijn belangrijke onderdelen van deze module. Verder wordt een beperking van het diergeneesmiddelengebruik nagestreefd om de veiligheid van de geleverde melk op elk ogenblik te garanderen.
- In de tweede module 'B' dierenwelzijn zijn de huisvesting, de voeding en verzorging van het melkvee de beoogde borgingspunten.
Voor de huisvesting zijn tal van normen ingevoerd i.v.m. bindstelsels, afmetingen van ligboxen en eetstanden, de veiligheid in de stal, de verlichting en de verluchting van de stal. Tevens wordt de beschikbaarheid en de kwaliteit van het drinkwater omschreven en wordt weidebeloop en grasvoorziening geregeld.
Van de leveranciers van mengvoeders, natte bijproducten en droge enkelvoudige voeders wordt geëist dat zij een FCA (Feed Chain Alliance) -erkenning of QS (voor Duitsland) halen; verkopen tussen landbouwers onderling worden geregistreerd. Gescheiden opslag moet de risico's beperken.
- De module 'C' melkwinning borgt het hygiënisch melken door een gemotiveerde melker met een goed functionerende melkinstallatie in een hygiënische omgeving. De goede bewaring van de melk in een snel en diep koelende melktank met voldoende capaciteit, een goed en regelmatig roerwerk, voorzien van een gemakkelijk afleesbare thermometer, een melkwacht (voor nieuwe tanks) en een instroombeveiliging (voor nieuwe installaties), geplaatst in een net, goed verlicht en verlucht, voldoende ruim en gemakkelijk bereikbaar lokaal wordt extra in de aandacht gebracht om mogelijke besmetting te vermijden.
- Een grondige reiniging van de melkveestal, van de melkinstallatie, van de koeltank en van het melk- en tanklokaal staan in de module 'D' reiniging centraal. Ook worden de gebruikte reinigings- en ontsmettingsmiddelen en hun dosering gecontroleerd evenals de reinigingstemperatuur en het gebruikte water voor de reiniging van de melkinstallatie en koeltank dat van drinkwaterkwaliteit moet zijn.
Borgingspunten over de veilige opslag van reinigingsmiddelen en over de verzorging van de bedrijfsomgeving moeten de optimale bedrijfsomstandigheden creëren voor een gezonde, veilige en verantwoorde melkproductie.

- De volgende module 'E' is de module milieu. Meer en meer zijn de consumenten bezorgd over de invloed van de voedselproductie op het milieu. De maatschappij legt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de zorg en het behoud van dit milieu bij de landbouw.
- De module 'F' gaat over de meldingsplicht. Elke exploitant in de voedselketen moet voldoen aan de meldingsplicht. Voor de primaire dierlijke productie houdt deze meldingsplicht concreet in dat de veehouders verplicht zijn aan het FAVV (voor Nederland: NVWA- Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) te melden wanneer er een vermoeden of verdenking is van een aangifteplichtige dierenziekte, schadelijke producten en diervoeder.
De meldingsplicht heeft tot doel zo snel mogelijk te kunnen optreden en verdere besmetting in de voedselketen te beperken.
- De module 'G' betreft een duurzaamheidsmonitoring van de melkveehouderij (DMM). Het gaat over een inventarisatie die de sector de mogelijkheid geeft om de vooruitgang inzake duurzaamheid aan te tonen. De deelname aan deze inventarisatie is verplicht, maar er worden geen specifieke maatregelen opgelegd. De melkveehouder duidt op de checklijst aan welke duurzaamheidsinitiatieven hij reeds toepast en verzamelt hiertoe het noodzakelijke bewijsmateriaal ter voorbereiding van de audit. Naast het aantonen van de reeds geleverde inspanningen wil de monitoring informeren en motiveren tot het nemen van bijkomende initiatieven. De melkveehouder beslist zelf welke bijkomende initiatieven hij wil nemen. Het aantal genomen initiatieven heeft geen invloed op het al dan niet behalen van het IKM-certificaat.
- De laatste module 'H' is de hygiënescore van het melkveebedrijf. De algemene bedrijfshygiëne en uitstraling is een belangrijk facet in de imagovorming van de melkveehouderij. De belangrijkste plaatsen op een melkveebedrijf worden individueel beoordeeld met een hygiënescore. Een gemiddelde score van al deze individuele beoordelingen geeft een goed beeld van de hygiënestatus van het bedrijf.

1.4. Verspreiding

Het IKM-lastenboek is een publiek document dat door iedereen kan geconsulteerd en gedownload worden op de MilkBE-website www.milkbe.org/nl/themas/kwaliteit/ikm.

Het lastenboek is tevens beschikbaar voor ieder die erom vraagt bij:

MilkBE vzw
Kolonel Begaultlaan 1A bus 11
3012 Leuven

1.5. Verwacht gebruik

1.5.1. Zelfevaluatie

Vooraleer zijn certificatieaanvraag in te dienen kan de producent zelf een evaluatie maken aan de hand van de checklijst 'zelfevaluatie voor de melkveehouder'.

Voor alle punten of per puntengroepen biedt dit lastenboek:

- het waarom: de reden zowel voor de consument als voor de deelnemers.
- hoe dit resultaat bereiken: praktische hulpmiddelen om de doelstellingen te bereiken, de borgingspunten, de evaluatiemethode (werkinstructies) en de gradatie.

De producent kan bij zijn zelfevaluatie geholpen worden door een vertegenwoordiger van zijn koper. De fieldmen van de zuivelfabrieken werden hiervoor opgeleid.

Verder wordt de producent regelmatig geïnformeerd over de IKM-actualiteiten en de borgingspunten via de IKM-nieuwsbrief.

Tevens moet voldoende benadrukt worden dat **op ieder ogenblik aan de borgingspunten moet voldaan zijn** (Duitsland : Einmal jährlich führt der Landwirt anhand der Eigenkontrolle Checkliste eine Kontrolle seines Betriebes durch. Stellt er bei der Eigenkontrolle Mängel fest, korrigiert er diese). Kwaliteitsborging is een continu systeem waarbij de melkveehouder de werkzaamheden op zijn bedrijf, zijn persoonlijke professionele activiteiten en deze van zijn medewerkers aan een kritische evaluatie onderwerpt en bijstuurt waar nodig. Zelfevaluatie dient verder te gaan dan het nachecken van de borgingspunten net vóór een aangekondigde inspectie.

1.5.2. Aanvraag

Als de melkveehouder ervan overtuigd is dat alles in orde is, kan hij een aanvraag indienen bij de certificatie-instelling MCC-Vlaanderen of het Comité du Lait - service certification. Hiervoor zijn er speciale aanvraagformulieren die men bij de certificatie-instellingen kan verkrijgen. Deze formulieren worden volledig en correct ingevuld en ondertekend naar de certificatie-instellingen opgestuurd, gemaild of gefaxt.

MCC-Vlaanderen VZWDienst certificatie

Hagenbroeksesteenweg 167

2500 Lier

tel.: 078/15.47.10

fax: 078/15.48.10

info@ikm.be

www.mcc-vlaanderen.be

Comité du Lait

Service certification

route de Herve 104

4651 Battice

tel.: 087 / 69 26 08

fax: 087 / 69 26 40

certification@comitedulait.be

www.comitedulait.be

1.5.3. Evaluatie

De evaluaties worden uitgevoerd per exploitatie door een geaccrediteerd controle-organisme en zijn gebaseerd op volgende criteria:

- een aantal administratieve gegevens (aangeduid met A in het lastenboek)
- een visuele evaluatie van een aantal IKM-criteria (aangeduid met V in het lastenboek)

De controlepunten van het lastenboek zijn in vier categorieën verdeeld:

- **A- punten:** zeer belangrijke punten wat betreft veiligheid, hygiëne, traceerbaarheid, e.a., die onmiddellijk in orde moeten zijn. A1 zijn punten waarvoor bij een non-conformiteit de meldingsplicht (voor België) van toepassing is, voor A2-punten moet niet gemeld worden.
- **De vetgedrukte A-punten** in het lastenboek, belangrijke punten wat betreft veiligheid, hygiëne en traceerbaarheid die een realisatietermijn hebben van 6 maanden en geverifieerd worden tijdens de eerstvolgende audit (18-maanden controle, periodieke audit, onaangekondigde audit).
- **B-punten:** algemeen belangrijke punten waarvan 90% altijd in orde moeten zijn; de overige 10% heeft een uitvoeringstermijn van 6 maanden. De verificatie hiervan zal plaatsvinden tijdens de eerstvolgende audit (18-maanden controle, periodieke audit, onaangekondigde audit).

Deze 10% is richtinggevend. Aangezien 10% van alle B-punten geen afgerond getal geeft, wordt in elk geval maximaal 7 afwijkende B-punten aanvaard ongeacht of de controle gebeurt in het weideseizoen of in de stalperiode en ongeacht het type huisvesting.

- **H- punten:** zeer belangrijk punten wat betreft de hygiëne van het melkveebedrijf. Deze H-punten worden beoordeeld met een score van 1 t.e.m. 5 (1= onvoldoende, 5 = perfect). De gemiddelde score van alle H-punten is de totale hygiënescore van het bedrijf.

Een totale hygiënescore van <5/10 betekent dat het bedrijf niet in aanmerking komt voor een IKM-certificaat. Een score tussen 5 en 6,5, betekent een IKM-certificaat, geldig voor 18 maanden. Indien de hygiënescore hoger ligt dan 6,5/10 geeft dit aanleiding tot een certificaat met een geldigheidstermijn van 3 jaar.

Opmaken van een rapport na het evaluatiebezoek:

- +: conform
- CN: conform met nazending
- NC: niet conform
- NCH: niet conform met herhaling (deze beslissing wordt genomen bij een B-punt dat niet in orde was bij de vorige controle en nog steeds niet in orde is)
- NCV: indien het punt niet volledig voldoet (enkel voor de punten uit het lastenboek die vet gedrukt zijn)
- CD: discussiepunt
- +*: conform met commentaar
- 0: niet controleerbaar
- X: niet van toepassing

In het geval de auditeur beslist "+*" in te vullen wil dit zeggen dat volgens hem het beoogde doel van het betreffende borgingspunt wel voldoende verzekerd wordt, maar dat de beschreven vereiste om dit doel te bereiken niet gevolgd werd. M.a.w. volgens de auditeur wordt een andere, maar even doeltreffende methode gehanteerd dan deze beschreven in de werkinstructies.

Als een bepaald borgingspunt als "CD" beoordeeld wordt, betekent dit dat de auditeur geen beslissing wil of kan nemen voor dit borgingspunt omdat het een uitzonderlijke situatie betreft of omdat er twijfel bestaat of er al dan niet aan het bewuste borgingspunt voldaan wordt. Er wordt over dit punt een rapport opgemaakt dat aan de IKM-certificator wordt overgemaakt, deze neemt dan een beslissing over dit punt.

Bij een beoordeling "CN" moeten er voor dat punt nog de nodige nazendingen gebeuren. Dit wordt genoteerd op het samenvattend auditrapport. Daarop worden de betreffende borgingspunten vermeld, de inhoud van de nazending en de termijn. De melkveehouder stuurt de na te zenden documenten (of mail/fax) naar de certificatie-instelling.

Als deze documenten niet nagezonden zijn binnen een termijn van 3 maanden of indien de vervaldatum van het certificaat voor deze termijn valt is de oorspronkelijke audit niet meer geldig en moet een nieuwe audit uitgevoerd worden.

Wanneer er geen sprake is van constructieve samenwerking vanuit de deelnemer en dit zich uit in agressie (verbaal of fysiek) ten aanzien van de auditor, kan deze laatste besluiten de audit onmiddellijk stop te zetten. Een hierdoor slechts deels uitgevoerde audit kan nooit leiden tot IKM certificatie.

1.5.4. IKM-certificatie

In principe geldt een IKM-certificaat voor een periode van 3 jaar (Nederland: Voor de Nederlandse leveraars die zich via het IKM-lastenboek willen in orde stellen voor PVV, is er een controle om de 18 maanden).

Wanneer evenwel een NCV-beoordeling gegeven wordt voor één of meerdere punten uit het lastenboek die vet gedrukt zijn, geldt het certificaat slechts voor 18 maanden en wordt er een bijkomende tussentijdse audit uitgevoerd.

De dag van de definitieve afwerking van het dossier geldt als certificatedatum.

De afgeleverde certificaten vermelden alle gegevens die vallen onder de norm ISO NBN EN 17065. Ze worden voor waar getekend door de certicator.

Volgende scenario's zijn mogelijk:

- Als voor een bepaalde deelnemer alle punten in orde zijn of als het aantal afwijkende B-punten maximaal 7 is en het bedrijf een gemiddelde hygiënescore heeft $> 6.5/10$, kan de deelnemer voor 3 jaar gecertificeerd worden.
Dit wordt in een brief bevestigd en een certificaat met vervaldag over drie jaar wordt uitgeschreven.
Voor de afwijkende B-punten krijgt de producent 6 maand de tijd om aanpassingen door te voeren. De verificatie hiervan zal plaatsvinden tijdens de eerstvolgende audit (18-maanden controle, periodieke audit, onaangekondigde audit).
- Als voor een bepaalde deelnemer één of meerdere A-punten niet in orde zijn, of als het aantal afwijkende B-punten meer dan 7 bedraagt, of het bedrijf een gemiddelde hygiënescore heeft $< 5/10$, kan de deelnemer niet gecertificeerd worden. Het certificaat wordt ingetrokken vanaf de datum van de verwerking van het dossier.
Dit wordt in een brief bevestigd. De producent heeft de mogelijkheid een nieuwe aanvraag te doen, die bij aanpassing van het(de) A-punt(en) of de afwijkende B- en H-punten kan leiden tot een nieuwe certificatie.
- Als voor een bepaalde deelnemer een NCV-beoordeling gegeven wordt voor één of meerdere punten uit het lastenboek die vet gedrukt zijn of de gemiddelde hygiënescore tussen 5 en 6.5/10 ligt, kan de deelnemer voor 18 maanden gecertificeerd worden. De deelnemer heeft 6 maanden de tijd om de NCV-punten en de gemiddelde hygiënescore in orde te brengen. De verificatie hiervan zal plaatsvinden tijdens de eerstvolgende audit (18-maanden controle, periodieke audit of onaangekondigde audit). Dit wordt in een brief bevestigd en een certificaat met vervaldag over 18 maanden wordt uitgeschreven.
- Indien een individuele hygiënescore op het bedrijf beoordeeld wordt met 1/5 of 2/5, dan moet bij een volgende IKM-audit de individuele score minstens 3/5 zijn. Indien hier niet aan voldaan wordt, ontvangt het bedrijf geen IKM-certificaat.

Tijdens de 18-maanden controle worden:

- de voorafgaandelijke voorwaarden gecontroleerd (Deze dienen op elk moment in orde te zijn);
- alle punten uit het lastenboek die vet gedrukt zijn, gecontroleerd;
- de niet-conforme B-punten geconstateerd tijdens de voorgaande audit, gecontroleerd;
- Alle H-punten die de totale hygiëne van het bedrijf beoordelen.

Indien tijdens de audit blijkt dat er een duidelijke verbetering van de situatie is voor de punten die tijdens de vorige audit een NCV of NC op een B-punt opleverden en dus deze keer met + worden beoordeeld, wordt het IKM-certificaat verlengd met 18 maanden.

Indien tijdens de audit blijkt dat er geen verbetering van de situatie is voor de punten die tijdens de vorige audit een NCV of NC op een B-punt of de gemiddelde hygiënescore < 5/10, wordt het IKM-certificaat ingetrokken.

Indien tijdens de audit blijkt dat er vetgedrukte punten zijn die tijdens de vorige audit een +- beoordeling opleverden deze keer met NCV worden beoordeeld, wordt het IKM-certificaat verlengd met 18 maanden.

Een deelnemer kan niet van inspectie-instelling veranderen wanneer een vorige audit leidde tot een niet-certificatie of een 18-maands certificaat.

Als gedurende de drie jaar de exploitatie overgenomen wordt door een producent die voorheen nog niets te maken had met deze exploitatie, dient er een nieuwe audit te gebeuren binnen de 6 maanden na de overname. Deze regel geldt niet voor verwanten in 1ste of 2de graad. Bij de overname van een IKM-gecertificeerd bedrijf door verwanten in 1ste of 2de graad verwittigt de melkveehouder de certificatie-instelling MCC-Vlaanderen of het Comité du Lait - service certification die dan zorgt voor een nieuw certificaat met behoud van de vervalddag.

Een opschorting van het IKM-certificaat volgt bij een schorsing van levering om een of andere reden en duurt tot zolang de schorsing aanhoudt.

De melkveehouder ondertekent een verklaring (zie bijlage 3.5.) waarin hij zijn rechtstreekse verantwoordelijkheid erkent voor de toepassing van de normen van het van toepassing zijnde IKM-lastenboek op zijn melkveebedrijf en hij zich engageert zijn verbintenis t.a.v. de volgende schakels in de zuivelketen ten alle tijde te respecteren.

Indien een producent het einde van zijn professionele loopbaan nadert, is het mogelijk een éénmalige verlenging van het IKM-certificaat met 6 maanden aan te vragen bij de certificatie-instelling.

1.5.5. Periodieke certificering

Een periodieke audit gebeurt om de drie jaar. Deze kan gebeuren vanaf 9 maanden voor de vervalddag. De vervalddag wordt evenwel behouden. Het certificaat wordt automatisch verlengd met behoud van de initiële vervalddag. Elk gecertificeerd bedrijf behoudt zijn certificaat tot de certificatie-instelling het tegengestelde meldt aan de producent en aan de zuivelfabriek of tot de vervalddag overschreden is. Een bijkomende audit kan uitgevoerd worden na 18 maanden (zie 1.5.4.)

Bij veranderingen op de exploitatie wordt geen bijkomende inspectie voorzien. De belangrijkste, meest voorkomende veranderingen op een exploitatie hebben betrekking op de infrastructuur van het bedrijf (verluchting, stalplaatsen, verbouwing of nieuwbouw van de stal, het melklokaal en het tanklokaal, vernieuwingen of aanpassingen van de melk- en de koelinstallaties, enz.). Wanneer, gedurende de evaluatie bouw of verbouwingswerken aan de gang zijn, worden de punten die hiermee betrekking hebben +* genoteerd (correct met commentaar) en het certificaat wordt uitgereikt voor een periode van 3 jaar, wanneer deze aanpassingen altijd een verbetering van de productieomstandigheden op het oog hebben. Zo zal bijvoorbeeld een aanpassing van de infrastructuur steeds een verbetering van het dierenwelzijn als gevolg hebben. Bij belangrijke aanpassingen van de melkinstallaties wordt steeds een opleveringsrapport gemaakt waarin de normen uit het lastenboek nagegaan worden. Een bijkomende inspectie is dus niet nodig.

Een bijkomende inspectie wordt niet voorzien bij een nieuwe versie van het lastenboek. De implementatie van deze nieuwe versie zal nagegaan worden bij een volgende inspectie.

1.5.6. Onaangekondigde audits

MCC-Vlaanderen en het Comité du Lait moeten nagaan of de houder van het certificaat permanent voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in het IKM-lastenboek. Daartoe worden zogenaamde “onaangekondigde audits” uitgevoerd.

Er zijn drie types aan onaangekondigde audits:

1. Ad random selectie van een deelnemer;
2. Selectie van een deelnemer op basis van het aantal non-conformiteiten bij de vorige audit;
3. Selectie van een deelnemer op basis van een klacht door derden over de hygiënestatus op zijn bedrijf.

Het (minimaal) totaal aantal uit te voeren onaangekondigde audits wordt, op jaarlijkse basis, bepaald op 5% (2,5% type1, 2,5% type1) van het aantal melkveehouders die gedurende het voorgaande jaar een IKM-certificaat behaalden.

Bij weigering van de onaangekondigde audit door de deelnemer, verlies hij zijn IKM-certificaat.

Bij alle types onaangekondigde audits gelden de normale praktijken i.v.m. het in orde brengen van de non-conformiteiten (zie 1.5.4.). Verdere bepalingen per type onaangekondigde audit:

a) Type 1

De selectie van deelnemers verloopt volledig ad random binnen de lijst van alle gecertificeerde bedrijven. Tijdens de onaangekondigde audit wordt het naleven van al de van toepassing zijnde voorschriften uit het IKM-lastenboek nagegaan. Tijdens de onaangekondigde audit wordt het naleven van al de van toepassing zijnde voorschriften uit het IKM-lastenboek nagegaan.

Deze audit wordt maximum 3 werkdagen op voorhand aangekondigd aan de melkveehouder.

De kostprijs de audit wordt gesolidariseerd en verrekend in de kostprijs van de periodieke audits.

b) Type 2

De keuze aan melkveebedrijven die een type 2 onaangekondigde audit krijgen, wordt georiënteerd volgens het hoogste aantal non-conformiteiten en/of een lage gemiddelde hygiënescore van het bedrijf behaald tijdens de vorige periodieke of tussentijdse audit. Tijdens deze audit worden enkel de visuele borgingspunten van het lastenboek gecontroleerd.

Deze audits worden maximaal 24 u en minimaal 12 uur op voorhand aangekondigd aan de melkveehouder. Als de melkveehouder de onaangekondigde audit weigert, verliest hij zijn IKM-certificaat.

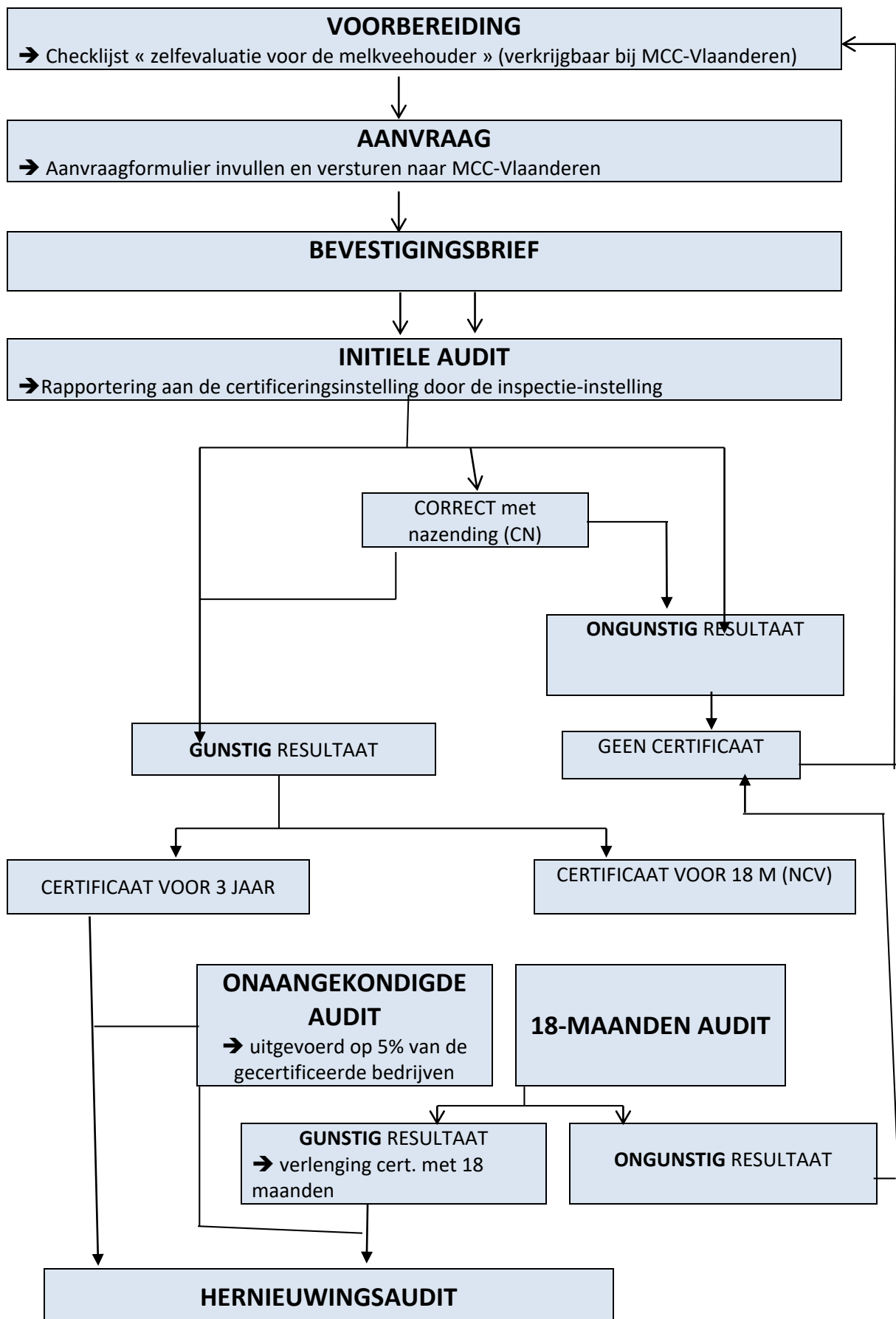
De kostprijs de audit wordt gesolidariseerd en verrekend in de kostprijs van de periodieke audits.

c) Type 3

Op basis van een klacht i.v.m. de hygiënestatus van een IKM-gecertificeerde exploitatie, kan een onaangekondigde audit bij een bepaalde deelnemer worden aangevraagd door derden (vb. koper van de melk, IO). Deze audits gebeuren bovenop het vastgelegde percentage aan type 1 en 2 onaangekondigde audits. Tijdens deze audit worden enkel de visuele borgingspunten van het lastenboek gecontroleerd. De deelnemer wordt maximaal 24 u en minimaal 12 uur vooraf op de hoogte gebracht van het effectieve auditmoment.

De kostprijs de audit wordt gelegd bij de aanvrager van de audit.

1.5.7. Flowchart certificering

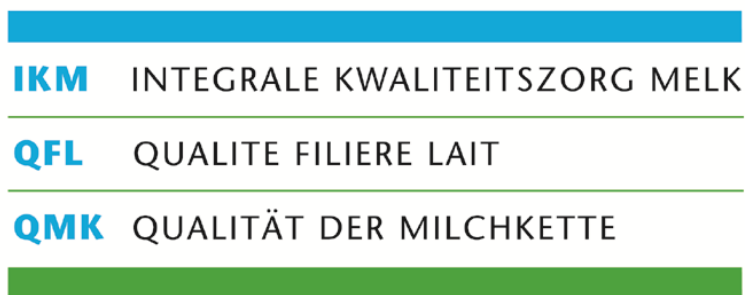

1.6. Gebruik van het certificeringsmerk

MilkBE is eigenaar van het bij het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BBIE) geregistreerd certificeringsmerk met depotnummer 1432873, bestaande uit de verbale elementen:

- IKM : Integrale Kwaliteitszorg Melk
- QFL : Qualite Filiere Lait
- QMK : Qualität der Milchkette

Het Merk wordt geassocieerd met een speciaal ontwerp, zoals hieronder afgebeeld:

Het Merk is geregistreerd in de klassen:

- Klasse 29: Melk en melkproducten
- Klasse 31: Land-, water-, tuin- en bosbouwkundige gewassen en producten; levende dieren; voedingsmiddelen en voer voor dieren;
- Klasse 35: Reclame; Beheer van commerciële zaken; Zakelijke administratie; Administratieve diensten; Advisering op het gebied van commercieel management en organisatie; Advisering inzake bedrijfsvoering; Agentschappen voor handelsinlichtingen; Hulp bij de leiding van zaken; Kostprijsanalyse; Voorziening op rekening van derden; Bedrijfsorganisatorische en -bestuurlijke advisering; Organisatie van tentoonstellingen voor commerciële of publicitaire doeleinden; Presentatie van goederen op communicatiemedia, voor verkoopdoeleinden; Administratieve verwerking van bestelorders, marktbewerking, -onderzoek en -analyse;
- Klasse 42: Certificatie- en kwaliteitscontrolediensten

MilkBE verleent het recht om het logo en/of de bewoordingen te gebruiken aan producenten die in het bezit zijn van een geldig IKM-certificaat.

De werkgroep IKM kan een natuurlijke of rechtspersoon op eenvoudige vraag toelaten het logo en/of de bewoordingen te gebruiken als reclamemateriaal en/of communicatiemateriaal. In dat geval kan een vergoeding worden aangerekend. Minimaal moet aan onderstaande voorwaarden worden voldaan:

- het promotiemateriaal wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de werkgroep IKM;
- de melk is afkomstig van IKM-gecertificeerde bedrijven;
- de inzameling en het vervoer van de rauwe melk voldoet aan de eisen van de ACS Melkophaling G009;
- de verwerking voldoet aan de eisen van de ACS Zuivelwerking G002;
- de producent mag het logo en/of de bewoordingen maar gebruiken tijdens de geldigheidsduur van zijn certificaat;
- er mag niet naar IKM/QFL/QMK worden verwezen op een manier die de reputatie ervan zou kunnen schaden;
- er mogen geen uitspraken worden gedaan met betrekking tot IKM/QFL/QMK die men redelijkerwijs misleidend zou kunnen achten.

Enig ander gebruik van het logo en/of de bewoordingen is pas toegelaten wanneer de werkgroep hier voorafgaandelijk een goedkeuring voor heeft verleend.

Een digitale versie van het logo kan worden opgevraagd bij MilkBE. De afmetingen van het logo mogen worden gewijzigd, mits de rechthoekige vorm en de leesbaarheid van het logo worden gerespecteerd.

Elke gebruiker van het logo is verplicht MilkBE op de hoogte te brengen van elk vermoed of geconstateerd misbruik van het logo en/of de bewoordingen. MilkBE kan op eigen initiatief of op verzoek van derden controles uitvoeren op het correcte gebruik van het logo en/of de bewoordingen. Dit kan een administratieve en/of visuele controle omvatten. Wanneer blijkt dat er sprake is van onrechtmatig gebruik, kunnen een of meer van de volgende sancties worden toegepast:

- berisping of schriftelijke waarschuwing;
- intrekking van het recht om het logo en de bewoordingen te gebruiken;
- schorsing van het certificaat;
- intrekking van het certificaat;
- boete voor de eventuele schade veroorzaakt door oneigenlijk gebruik.

Niettegenstaande de bovenstaande bepalingen kan MilkBE de nodige gerechtelijke stappen ondernemen voor elk misbruik en/of wanneer er verwarring wordt veroorzaakt.

1.7. Registratie en documentatie

De registraties zijn een essentieel element in de kwaliteitsborging. Zij bieden immers de mogelijkheid om te bewijzen dat wat op papier staat in werkelijkheid is uitgevoerd. Het geheel aan documentatie moet zodanig beheerd worden dat zij gemakkelijk kan bijgewerkt worden, makkelijk beschikbaar is en op een eenvoudige en samenhangende manier kan ingekeken worden.

Alle registratiedocumenten moeten gedurende een periode van 5 jaar bewaard worden.

Alle documenten nodig voor de audit moeten op het bedrijf aanwezig zijn op het moment van de audit.

1.8. Traceerbaarheid

De traceerbaarheid kan slechts gegarandeerd worden als alle gegevens i.v.m. de aankopen (aankopen van vee, voer en water, reinigingsmiddelen, dipproducten en diergeneesmiddelen) digitaal of schriftelijk bijgehouden worden in registers. Deze registers worden gedurende 5 jaar gearcheveerd op de exploitatie.

Essentieel is dat bij de vaststelling van een probleem (contaminant, besmettelijke dierziekte, e.a.) de oorzaak op een snelle en gemakkelijke manier kan opgespoord worden naar de externe bron toe en daarna terug van de bron naar andere gebruikers. Enkel op deze manier kan een probleem tot zijn reële proporties beperkt worden zonder de ganse sector in diskrediet te brengen. Deze traceerbaarheid is enkel mogelijk wanneer op elke exploitatie de nodige gegevens in registers bijgehouden worden.

Verder moeten alle gegevens over de bewaring van de melk op de exploitatie, over de melkleveringen aan de koper en over de kwaliteit en de samenstelling van de geleverde melk, dezelfde garanties bieden naar de volgende schakel in de keten met name de verwerking in de zuivelfabrieken. Vandaar dat ook deze gegevens gedurende 5 jaar gearcheveerd moeten worden.

Overzicht van de officiële en specifieke registers van IKM gedurende 5 jaar bij te houden:

REGISTERS IN

- Identificatie- en registratie SANITEL (voor Nederland: bedrijfsregister; voor Duitsland: Hi-T);
- Voorschriften en toedienings- en verschaffingsdocumenten voor diergeneesmiddelen. Deze documenten worden in chronologische volgorde en met een unieke nummering bewaard; (voor Nederland: Logboek)
- In geval van bedrijfsbegeleiding (voor Duitsland is de bedrijfsbegeleiding verplicht) worden de 4-maandelijkse rapporten bijgehouden;
- Facturen van aangekochte voeders: welke voeders, hoeveelheid, leveringsdatum, leverancier en de identificatie van de geleverde voeders;
- Etiketten van de ingrediënten van samengestelde voeders;
- Register van het bedrijfseigen mengvoeder (facturen van de grondstoffen, aanwezigheid van analysebulletins op dierlijk eiwit en vet);
- Facturen, etiketten, certificaten van inkomende producten voor de ruwvoederwinning (vb. gewasbeschermingsmiddelen) en analysesresultaten voor compost en slib;
- Controlebewijs van het spuittoestel (voor Nederland: + bewijs van vakbekwaamheid);
- Bij ruil van ruwvoerders met andere boeren: per kalenderjaar een lijst van de betrokken boeren en de aard van het ruwvoeder;
- Facturen van uiverzorgingsmiddelen en/of dip- en sprayproducten;
- Facturen van de producten voor de reiniging van de melkinstallatie en de koeltank;
- Facturen van de producten tegen insecten en ongedierte;
- Facturen van de producten voor het pootbad.

REGISTERS OUT

- Melkafrekening van de koper;
- Analyses van de melk (maandelijks overzicht van de resultaten van de kwaliteit en de samenstelling van de melk door het IO);
- Het behandelingsregister;
- Bij ruil van ruwvoerders met andere boeren: per kalenderjaar een lijst van de betrokken boeren en de aard van het ruwvoeder.

ANDERE REGISTERS

- Resultaten van de onderzoeken voor tuberculose;
- Als er een contract is voor bedrijfsbegeleiding: een evaluatierapport van de bezoeken die om de vier maanden door de bedrijfsdierenarts worden uitgevoerd;
- Eventuele bloedonderzoeken;
- Eventuele mestonderzoeken;
- Analyses van het water dat gebruikt wordt voor het drinken van de koeien en voor de reiniging van de melkinstallatie en de koeltank (enkel als het geen leidingwater betreft);
- De kopieën van de formulieren voor verplichte meldingen;
- Voor Nederland: Register PBB (Periodieke Bedrijfsbezoeken).

ALGEMENE DOCUMENTEN

- De contracten met de bedrijfsdierenarts en zijn eventuele vervanger;
- Wanneer er bedrijfsbegeleiding is dient er een contract te zijn met de bedrijfsdierenarts;
- Attest van controle op paratuberculose.

Lastenboek

2. LASTENBOEK

2.1. VOORAFGAANDE VOORWAARDEN VOOR DE IKM-EVALUATIE

Voor het imago van de landbouwsector en de verantwoordelijkheid van de producent ten aanzien van de maatschappij, worden de volgende punten voorafgaandelijke voorwaarden voor elke IKM-evaluatie.

Dit wil zeggen dat het vervolg van de voorziene evaluatie niet meer kan doorgaan wanneer aan één van deze basisvoorwaarden niet voldaan is en dat het IKM-certificaat ingetrokken wordt.

Indien er niet permanent aan één van deze voorwaarden voldaan wordt, kan een herevaluatie aangevraagd worden door een derde (consument, koper,...).

		GRADATIE	BEOORDELING
1.	De algemene gezondheidstoestand van de dieren (toestand van de huid, de uier, de gewrichten,...) wordt dagelijks zorgvuldig geëvalueerd. De veehouder volgt zijn veestapel op en waakt over zijn algemene gezondheidstoestand. Hij neemt de nodige voorzorgsmaatregelen om de fysieke integriteit van de dieren te garanderen, bijvoorbeeld verzorging van de klauwen, de veiligheid van de gebouwen, het verwijderen van gevaarlijke voorwerpen, de verzorging van weiden, een voldoende en evenwichtige voeding, een constante drinkwatervoorziening, e.a..	A2	V
2.	De veehouder is geregistreerd bij het FAVV. Nederland: Registratie bij de NVWA(Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) Frankrijk: le détenteur de bétail est enregistré Duitsland: Registrierung bei der Landwirtschaftskammer	A1	A
3.	De producent ondertekent de engagementsverklaring (zie formulier 4.1.). Met zijn handtekening engageert hij zich, het van toepassing zijnde lastenboek te respecteren en elke controle op de toepassing ervan te accepteren en er aan mee te werken door alle nodige documenten ter beschikking te stellen.	A2	A
4.	Duitsland : Ein Betriebsdatenblatt mit folgendem Inhalt liegt vor : Adresse mit Registriernummern (VVVO-Nr., Unternehmer-Nr.) Telefon- und Fax-Nummer, Email-Adresse Ansprechpartner Kapazitäten/Betriebseinheiten Tierproduktion Anzahl Kuhplätze Lagerkapazitäten Gülle, Jauche, Festmist	A2	A

	Betriebskizze, Lagepläne Vorhandene Dokumentationen können genutzt werden		
5.	<p>Duitsland: Umsetzung und Dokumentation der durchgeführten Eigenkontrolle. Die Einhaltung der QMK-Kriterien ist ständig zu prüfen. Die regelmäßige Durchführung von Eigenkontrollen ist mindestens einmal jährlich anhand einer Checkliste zu dokumentieren. Vorhandene Kontroll- und Dokumentations-Systeme, die gewährleisten, dass die Anforderungen des QMK-Lastenhefts (in der jeweils aktuellen Version) erfüllt werden, können genutzt werden.</p>	A2	A
6.	<p>Duitsland : Die bei der Durchführung der Eigenkontrolle festgestellten Abweichungen werden dokumentiert und in einer festgelegten Frist beseitigt.</p>	A2	A

2.2. MODULE A: DIERENGEZONDHEID

2.2.1. Doel

De module dierengezondheid wil zorgen voor de algemene sanitaire preventie. Door voorzorgsmaatregelen en gerichte ziektebestrijding worden de goede gezondheid van de dieren en de voedselveiligheid voor de mens bewerkstelligd. Gezonde dieren produceren melk van betere kwaliteit, hebben een langere levensduur.

Met sanitaire preventiemaatregelen kan de uitbraak of de verspreiding van bepaalde besmettelijke ziekten vermeden worden. Deze ziekten zoals brucellose, tuberculose, leucose, BSE, e.a. geven aanleiding tot drastische maatregelen op het besmette bedrijf zelf en op contactbedrijven. Leveringsverbod, opruiming, volledige desinfectie zijn vaak het gevolg van een uitbraak van deze ziekten. De economische en zoötechnische gevolgen zijn meestal ingrijpend. Het imago van het bedrijf en soms van de volledige sector krijgt veelal een flinke klap.

Sommige ziekten zijn tevens zöonosen, bv. brucellose en tuberculose. Dit betekent dat zij besmettelijk zijn voor de mens, voor de melkveehouder en zijn familie maar ook voor de consument. Preventie betekent hier het volgen van een doeltreffend dierziektebestrijdingsplan.

De toepassing van diergeneesmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt. Door een zorgvuldig gebruik (o.a. strikt respecteren van de wachttijden) en registratie zal het risico op voorkomen van geneesmiddelen in melk beperkt worden. Een juist diergeneesmiddelengebruik draagt bij tot het voorkomen van ontwikkeling van resistentie van bacteriën tegen antibiotica.

Alle verschaft en toegediende antibiotica worden geregistreerd in AB-Register (Vlaanderen), Bigame (Wallonië) of Medirund (Nederland) door de dierenarts. De melkveehouder is verantwoordelijk voor de correcte registratie en jaarlijks ontvangt hij een benchmarkrapport met betrekking tot het antibioticagebruik op zijn bedrijf.

2.2.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op het melkveebeslag van de exploitatie.

2.2.3. Werkwijze

2.2.3.1. Dierenziektebestrijding

Waarom:

Deze werkwijze moet het gezondheidsstatuut en de traceerbaarheid van de dieren garanderen door de identificatie en de registratie van elk op het bedrijf aanwezig rund.

Deze traceerbaarheid is de garantie dat bij de uitbraak van besmettelijke ziekten het dierziektebestrijdingsplan naar behoren kan functioneren en dit met het oog op de eventuele verspreiding van de ziekte en de bescherming van de consument.

Voor de melkproductie worden enkel gezonde koeien gebruikt, zonder specifieke dierenziekten zoals tuberculose, paratuberculose, brucellose, leucose. De melk van zieke koeien mag niet geleverd worden.

Het melkveebedrijf moet over een correct gezondheidsstatuut beschikken om melk aan een zuivelfabriek te mogen leveren. Wanneer het bedrijf niet over een correct gezondheidsstatuut beschikt wordt de van toepassing zijnde wetgeving gevolgd.

In verband met de volksgezondheid worden met een goede dierenziektepreventie de risico's i.v.m. zoönoses beperkt zowel voor de producent en zijn familie als voor de consument, de gebruiker van de melk. Het is van het hoogste belang dat de producent en zijn medewerkers deze gevaren onderkennen en er de bedrijfsvoering op afstellen. Een goede samenwerking met de vaste bedrijfsdierenarts in het kader van de epidemiologische bewaking is onontbeerlijk. De melkveehouder informeert zich voldoende en regelmatig i.v.m. dierenziektebestrijding.

Hoe:

	Dierenziektebestrijding	GRADATIE	BEOORDELING
1.	<p>De identificatie, de registratie en de gezondheidsstatuten van het melkveebeslag zijn in overeenstemming met de vigerende wetgeving.</p> <p>Alle dieren vanaf de geboorte, zijn in het identificatie- en registratiesysteem SANITEL opgenomen. De dieren dienen geregistreerd te zijn door het opmaken van een identificatiedocument per rund en het bijhouden van een register per veebeslag. De melkexploitatie beschikt over een correct gezondheidsstatuut met aanwezigheid van alle identificatiedocumenten met sanitair vignet.</p> <p>Nederland: Alle dieren vanaf de geboorte moeten in het identificatie en registratiesysteem van de Dienst Regelingen opgenomen worden. De identificatie bestaat uit het aanbrengen, in elk oor van het rund, van een oormerk dat het officieel nummer draagt.</p> <p>Frankrijk: tous les animaux détenus (nés ou achetés) depuis plus d'un mois ont un passeport valide avec une ASDA verte ou jaune.</p> <p>Duitsland: Alle Tiere müssen ab dem Geburtsdatum in der elektronischen Datenbank Hi-T eingetragen sein.</p>	A1	A
2.	<p>SANITEL wordt in orde gesteld volgens de veebewegingen en de sterfte van de dieren.</p> <p>Nederland: Het bedrijfsregister wordt in orde gesteld.</p> <p>Frankrijk: Tout évènement est notifié de manière détaillée au maître d'œuvre de l'identification dans un délai maximum 7 jours. Une trace écrite ou informatique des dates de notification est disponible sur l'exploitation. Pour que les animaux puissent être tracés après le départ de l'exploitation, l'éleveur conserve une information sur leur destination.</p> <p>Duitsland : der Produzent muss alle Tierbewegungen innerhalb von 7 Tagen der Datenbank melden. Es darf kein Tier ohne Begleitpapier und ohne Ohrmarken gehandelt werden. Im Fall von sanitären Problemen wird der Betrieb in der HIT gesperrt. Kein Tier darf dann den Betrieb verlassen.</p>	B	A
3.	<p>Alle dieren, vanaf de geboorte, dragen twee oormerken.</p> <p>Bij verlies van één oormerk vraagt de veehouder een heridentificatiemerk aan DGZ/ARSIA en brengt het bij ontvangst</p>	A2	V

	<p>onmiddellijk aan. Bij verlies van 2 oormerken verwittigt de veehouder de LCE. Bij verlies van een oormerk net voor het transport naar het slachthuis, wordt het slachthuisvignet gebruikt.</p> <p>Frankrijk : tous les bovins de plus de 7 jours portent à chaque oreille une boucle lisible.</p> <p>Duitsland : alle Tiere sind ordnungsgemäß mit 2 Ohrmarken gekennzeichnet. Bei Verlust einer oder beider Marke beantragt der Landwirt eine neue Ohrmarke beim LKV und bringt diese direkt nach Erhalt an. Kein Tier darf den Betrieb verlassen wenn eine Ohrmarke fehlt.</p>		
4.	<p>Er is een contract aanwezig met een bedrijfsdierenarts en eventueel een vervanger voor epidemiologische bewaking. De dierenarts die verantwoordelijk is voor de epidemiologische bewaking, controleert de algemene gezondheidstoestand van de veestapel. De melkveehouder is verantwoordelijk voor het aanduiden van een erkende bedrijfsdierenarts en dient de bedrijfsdierenarts te ontbieden telkens dat nodig is. De bedrijfsdierenarts dient tijdig in te gaan op de vragen van de melkveehouder en is verantwoordelijk voor het nemen van monsters voor verder onderzoek met het oog op het stellen van een juiste diagnose. Alle voor de volksgezondheid belangrijke resultaten van analyses (bloedonderzoek, mestonderzoek, melkanalyses, ...) van bij de dieren genomen monsters of andere voor diagnosedoelstellingen genomen monsters, worden gedurende 5 jaar bewaard door de melkveehouder.</p> <p>Nederland: Een contract met een bedrijfsveearts is niet verplicht. De melkveehouder mag een dierenarts van zijn keuze contacteren.</p> <p>Frankrijk: Toute exploitation bovine a un vétérinaire sanitaire d'élevage habilité par la DD(CS)PP. Ce vétérinaire réalise la visite sanitaire bovine (VSB) annuelle obligatoire (v. A12)</p> <p>Duitsland : ein Vertrag mit einem Betriebstierarzt ist nicht verpflichtet.</p>	A1	A
5.	<p>De verantwoordelijke contacteert de bedrijfsdierenarts binnen de 48 u na aankoop voor de uitvoering van een aankooponderzoek. Alleen na een analyse met een negatief resultaat, kan het aangekochte vee opgenomen worden in het veebeslag van de nieuwe eigenaar.</p> <p>Nederland: Status gezondheidscertificaten.</p> <p>Frankrijk: Tout bovin introduit dans une exploitation doit être en conformité avec l'arrêté du 21 janvier 2009</p> <p>Duitsland : keine Anwendung</p>	A1	A

6.	<p>Voor pas aangekochte koeien moet geen afzonderlijke stal voorzien worden maar wel een afzonderlijke ruimte in de stal.</p> <p>Duitsland: keine Anwendung.</p>	A2	V
7.	<p>De producent doet mee aan het controleplan van het Sanitair Fonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, sector melk. (*)Indien dit niet het geval is laat de producent alle dieren minstens één keer per jaar controleren door zijn dierenarts, verantwoordelijk voor de epidemiologische bewaking op verdachte klinische tekenen van paratuberculose. Op dat moment vervolledigen en ondertekenen de veehouder en de bedrijfsdierenarts het attest in bijlage (zie formulier 4.7.).</p> <p>De producent contacteert de dierenarts zodra hij een koe opmerkt die verdachte klinische tekenen van paratuberculose vertoont.</p> <p>Nederland: De producent neemt deel aan het ParatuberculoseProgramma (PPN) of (*)</p> <p>Frankrijk : Respecter le référentiel technique d'une garantie de cheptel en matière de paratuberculose bovine de l'ACERSA.</p> <p>Duitsland: (*)</p>	A2	A
8.	<p>Elk rundveebeslag in België de I2-, I3-, of I4-gezondheidstatus hebben.</p> <p>Runderen van een I2-beslag mogen niet meer naar een ander melkveebedrijf met een hoger IBR-statuuut</p> <p>Frankrijk: Respecter l'arrêté ministériel du 27 novembre 2006 modifié par l'arrêté du 25 mai 2010.</p> <p>Duitsland : BHV1 : nur Rinder aus freien Herden und aus Impfbeständen dürfen gehandelt werden. Wird BHV1 bei einem Rind nachgewiesen, ist der komplette Betrieb gesperrt und die Tiere dürfen den Betrieb nur verlassen um unmittelbar zum Schlachthof gebracht zu werden.</p>	A1	A

2.2.3.2. Diergeneesmiddelen

Waarom:

Deze werkwijze moet de voedselveiligheid garanderen en het vertrouwen van de consument versterken. Een consequente toepassing, een efficiënte en deskundige begeleiding, in samenwerking met de producenten, door dierenartsen die GVP, IKB-VET of DQV gecertificeerd zijn en een administratieve opvolging moeten zowel het excessief gebruik van diergeneesmiddelen, de kans op fouten bij het gebruik ervan als de kans op residuen in de melk minimaliseren.

Eventuele residuen van antibiotica in melk en zuivelproducten kunnen aan de basis liggen van resistentie van bacteriën en allergische reacties veroorzaken bij de consument. De verwerking van melk tot een aantal afgeleide producten kan verstoord worden door antibioticaresiduen.

Hoe:

	Diergeneesmiddelen	GRADATIE	BEOORDELING
9.	De aanwezigheid en het gebruik van diergeneesmiddelen, evenals de veterinaire tussenkomsten, gebeuren overeenkomstig de van kracht zijnde wetgeving. De melkveehouder moet de aankoop, het bezit en de administratie van de geneesmiddelen die aan een geneeskundig voorschrift zijn gebonden, kunnen rechtvaardigen.	A1	A
10.	De rundveehouder moet gedurende 5 jaar met een unieke nummering gekozen door de dierenarts, de documenten (de voorschriften en/of de toedienings- en verschaffingsdocumenten) bijhouden die hem door de dierenarts of door de apotheker werden overhandigd. Het bewaren van deze documenten en documenten ter rechtvaardiging van kritische antibiotica indien aanwezig, vormt het inkomend geneesmiddelenregister. Nederland: Logboek Frankrijk: Une ordonnance est présente pour tous les médicaments soumis à prescription. Duitsland: Die Aufbewahrung der Rezepte / Verschreibungsbelege und/oder der tierärztlichen Arzneimittel-anwendungs- und Abgabebelege wird als Bestandsbuch angesehen. Es muß jederzeit nachvollziehbar sein von wem welche Medikamente bezogen wurden.	A2	A
11.	Ingeval van een voorraad geneesmiddelen voor een periode van meer dan 3 weken, is een contract voor bedrijfsbegeleiding door de bedrijfsdierenarts nodig. Nederland: een bilaterale overeenkomst met één geborgde rundveedierenarts(PVV). Duitsland : jeder Tierhalter hat im Rahmen der betriebseigenen Kontrollen seinen Bestand durch einen Tierarzt betreuen zu lassen. Das Betreuungsverhältnis (Bestandsbetreuung), muss durch einen schriftlichen Vertrag vereinbart sein (siehe Mustervertrag). Der Tierarzt muss mindestens einmal jährlich einen Bestandsbesuch durchführen und diesen anhand von Bestandsbesuchsprotokollen dokumentieren.	A2	A

12.	<p>Ingeval van bedrijfsbegeleiding, maakt de dierenarts om de vier maanden een evaluatierapport van het bedrijf op basis van een controlelijst.</p> <p>De dierenarts ondertekent om de twee maanden het uitgaand register.</p> <p>De geneesmiddelen in voorraad zijn voorgeschreven of verschaft door de bedrijfsdierenarts.</p> <p>Nederland: PBB (Protocol Periodiek Bedrijfsbezoek) wordt 4X per jaar uitgevoerd.</p> <p>Frankrijk: Une visite sanitaire bovin (VSB) est obligatoire chaque année par le vétérinaire sanitaire de l'élevage La visite se fait sur base d'un formulaire national qui contient 6 rubriques (protection sanitaire de l'élevage – locaux et équipement – gestion sanitaire des animaux – gestion de la pharmacie vétérinaire – hygiène de la traite – tenue des documents sanitaires de l'élevage). . La conclusion de la dernière visite doit être satisfaisante ou, si elle n'est pas satisfaisante, les recommandations proposées sont mises en œuvre.</p> <p>Il existe aussi un bilan sanitaire d'élevage (BSE) annuel qui est volontaire et qui est réalisé par le vétérinaire traitant. Dans ce cas, un protocole de soins est établi. S'il n'y a pas de BSE, aucune délivrance (prescription) de médicament ne peut être effectuée sans que le vétérinaire ait d'abord examiné les bovins à traiter.</p> <p>Duitsland: keine Anwendung</p>	A2	A+V
13.	<p>De melkveehouder mag een voorraad geneesmiddelen voor een periode van 3 weken voor een vervolgbehandeling hebben (zelfs na deze 3 weken kan nog een rest van medicijnen overblijven, ze mogen evenwel niet gebruikt worden door de producent behalve wanneer er een nieuw TVD opgemaakt wordt.) of van twee maanden (mits een contract voor bedrijfsbegeleiding).</p> <p>Nederland: Logboek</p> <p>Frankrijk: il peut à tout moment y avoir un stock de médicaments.</p> <p>Duitsland: der Landwirt darf einen Medikamentenvorrat für die Dauer von 7 Tagen (um eine Behandlung fortzusetzen) oder von 30 Tagen bei lokal-wirksamen Medikamenten anlegen.</p> <p>Deze voorraad moet zich in een lokaal bevinden gescheiden van de dieren en de eigenlijke woning. De geneesmiddelen moeten op een correcte manier bewaard worden (in een daarvoor geschikte kast met een goedsluitende deur en indien nodig in een frigo). Vaccins dienen zich in een koelkast te bevinden (niet in de woning).</p> <p>Vervallen diergeneesmiddelen dienen uit de voorraad te worden verwijderd.</p>	A2	A+V

14.	<p>De geneesmiddelen moeten bewaard worden in hun originele verpakking conform de wettelijke verplichtingen.</p> <p>Nederland: Logboek</p> <p>Duitsland: Die Losnummer/Chargennummer, die auf der Verpackung steht, muss auf dem Abgabebeleg zurückzufinden sein.</p>	A2	A+V
15.	<p>De dierenartsen verantwoordelijk voor de epidemiologische bewaking volgen een erkend kwaliteitssysteem (GVP, IKB-VET, DQV,...).</p> <p>Nederland: niet van toepassing</p> <p>Frankrijk : pas d'application</p> <p>Duitsland : keine Anwendung</p>	A2	A
16.	<p>Behandelde of droogstaande dieren moeten duidelijk gemerkt of geattendeerd worden (pootband, plakband, elektronische attendering, merkteken op achterhand en uier) gedurende de wachttermijn verbonden aan deze behandeling.</p> <p>Nederland: Zieke dieren worden behandeld, gemerkt en geattendeerd, deze worden apart gemolken (bordje “zieke dieren worden apart gemolken”), de melk wordt niet geleverd en de behandelingen worden genoteerd.</p>	A2	V
17.	<p>Biestmelk en melk van koeien die behandeld zijn met diergeneesmiddelen met een wachttijd, mag niet geleverd worden aan de koper, niet rechtstreeks aan de consument verkocht worden en evenmin gebruikt worden voor de productie van zuivelproducten op de hoeve.</p> <p>Bij het melken van de pas aangekochte koeien maar ook van gemerkte koeien (behandelde, pas afgekalfde) moet er een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen beide groepen zodat de gemerkte of pas aangekochte koeien op het einde gemolken worden en er geen contact is met de gezonde koeien. Wanneer deze tussenin gemolken worden, steeds het melkstel grondig naspoelen. Er is materiaal aanwezig om deze koeien afzonderlijk te melken.</p>	A2	V
18.	<p>De producent respecteert de wachtperiode. De behandelingen worden bijgehouden.</p> <p>MCC-Vlaanderen en het Comité du Lait – service QFL hebben een eigen behandelingsregister (zie formulier 4.4.). Dit register of een ander gelijkaardig systeem kan gebruikt worden. De registers worden gedurende 5 jaar bewaard.</p> <p>Frankrijk : Tenir le carnet sanitaire à jour</p>	A2	A

19.	<p>De producent voert na de wachttijd een kiemgroeiremmende test uit van de melk van behandelde dieren vóór de melk mag geleverd worden.</p> <p>De datum van vrijgave na een gunstig analyseresultaat dient genoteerd te worden op het behandelingsregister (zie formulier 4.4.).</p> <p>De testen op de exploitatie gebeuren op melk van individuele koeien.</p> <p>De registers worden gedurende 5 jaar bewaard.</p>	A2	A
<u>20.</u>	<p>De producent is ingeschreven op het platform van AB-Register of Bigame voor het registreren van antibiotica-houdende dierengeneesmiddelen.</p>	A2	A
21.	<p>Alle antibiotica-houdende dierengeneesmiddelen aanwezig op het bedrijf worden door de verschaffer/dierenarts geregistreerd in de centrale database Bigame/AB-register.</p>	B	A

2.2.3.3.Hygiëne

Waarom:

De algemene hygiëne, de behandeling en verhandeling van de dieren en de verzorging van de melkkoeien zijn van bijzonder belang voor een goede algemene gezondheid.

Voorzorg bij het inslepen van ziekten, aangepaste transporten en uierverzorging zijn voorwaarden voor een gezonde veestapel waar weinig dieren moeten behandeld worden en dus de risico's voor contaminatie van de melk verkleinen.

Een propere uier is een basisvereiste voor een gezonde melkwinning.

Uierontstekingen doen zich meestal voor na insleep van bacteriën via de spenen. Een preventieve behandeling van de spenen na het melken, op het moment dat de sluitspier nog niet volledig gesloten is, kan ontstekingen voorkomen.

Het gebruik van aangepaste, veilige producten voor de bescherming van de uiers is belangrijk. Insleep van ziektekiemen wordt vermeden door aangepaste maatregelen voor veetransporten.

Hoe:

	Hygiëne	GRADATIE	BEOORDELING
22.	De professionele gebruikers van biociden van het gesloten circuit moeten hun statuut als geregistreerd gebruiker jaarlijks bevestigen tegen 31 december via https://health.belgium.be/nl/gesloten-circuit	A2	A
23.	Het pootbad voor klauwbehandelingen van de koeien moet proper zijn en een adequaat ontsmettingsmiddel bevatten. Een leeg pootbad wordt als “ongebruikt” beschouwd. Het gebruik van een pootbad is niet verplicht. De producten worden gebruikt volgens de technische fiches van de fabrikanten. De facturen van het ontsmettingsmiddel worden gedurende 5 jaar bewaard.	A2	V
24.	Indien spenen gedipt of gesprayd worden, dan gebeurt dit met een daartoe erkend product. Enkele dipmiddelen zijn geneesmiddelen, de meeste zijn biociden. Betreft het een geneesmiddel, dan moet het over een VHB (vergunning voor het in de handel brengen) beschikken maar een voorschrift van de dierenarts is niet nodig. Betreft het een biocide, dan moet het terug te vinden zijn op de lijst met erkende biociden (http://www.health.belgium.be/eportal/Environment/Chemicalsubstances/Biocids/ListofagreedProducts/index.htm). Nederland: Lijst biociden (http://www.ctb.agro.nl/portal/page?_pageid=33,125158&_dad=portal&_schema=PORTAL). Duitsland: keine Liste. Verschreibungspflichtige Dippmittel dürfen nur vom Tierarzt verkauft werden. Pflegemittel darf jeder Händler verkaufen.	A2	A+V
25.	De professionele bezoekers zijn enkel toegelaten in de rundveestalindien zij: - gebruik maken van het ontsmettingsvoetbad bij betreden en verlaten van veebedrijf met persoonlijk kledij en schoeisel, - Of - Bedrijfseigen kledij en –schoeisel dragen en - de voorwerpen die in contact geweest zijn met de dieren reinigen en ontsmetten. - zich de handen wassen bij het verlaten van het bedrijf, Voor grotere groepen niet-professionele bezoekers (bv. opendeurdag, schoolbezoeken,...) wordt een ontsmettende voetmat voorzien.	A2	V

	<p>Bovenstaande richtlijnen worden geafficheerd aan de toegang van de stal, inclusief vermelding ‘Geen toegang voor onbevoegde personen’.</p> <p>Duitsland : die Ställe sind durch ein Schild "Tierbestand - Für Unbefugte Betreten verboten“ (o.ä.) kenntlich gemacht.</p>		
26.	De laad- en losplaatsen voor dieren moeten goed reinigbaar en proper zijn.	A2	V
27.	<p>Er is een bewaarplaats met verharde ondergrond aanwezig voor krenge. Het kadaver dient steeds afgedekt te zijn.</p> <p>Duitsland: Diese Stelle befindet sich in der Nähe der Strasse, so dass das Fahrzeug der Tierkörperbeseitigungsanstalt nicht in die Nähe der Stallungen gelangt. Die Kadaver müssen abgedeckt werden.</p>	A2	V
28.	Nederland : er is een wederzijds ondertekende overeenkomst met IKM-Vlaanderen op het bedrijf aanwezig betreffende de controle en de certificering ter zake van de Verordening registratie en verantwoording antibioticagebruik rundersector (PVV) 2011.	A2	A
29.	<p>Nederland : er is samen door de melkveehouder en de geborgde rundveedierenarts, waarmee een één op één overeenkomst is gesloten, een bedrijfsgezondheidsplan en een bedrijfsspecifiek behandelplan (gebaseerd op de meest recente versie van het Formularium Melkvee; http://wvab.knmvd.nl) opgesteld. Deze documenten worden jaarlijks geëvalueerd en up-to-date gehouden.</p> <p>De nodige informatie wordt op het bedrijfsgezondheidsplan geregistreerd (naam en handtekening veehouder en dierenarts, datum van opstellen, UBN van het bedrijf, aantal koeien, de meest voorkomende aandoeningen en ziektes van het afgelopen jaar, de rapportages van de klinische inspecties, de uitslagen van gericht laboratoriumonderzoek, de gegevens m.b.t. de bedrijfsgezondheid, informatie over veterinaire handelingen die de melkveehouder zelf verricht, informatie m.b.t. de gebruikte diergeneesmiddelen en hulpmiddelen)</p> <p>De nodige informatie wordt op het behandelplan geregistreerd (naam en handtekening veehouder en dierenarts, datum van opstellen, UBN van het bedrijf, de standaard behandelingen voor de voorkomende aandoeningen, het te gebruiken middel-dosering-toedieningswijze-frequentie-behandelingsduur-wachttijden per aandoening).</p>	A2	A
30.	Nederland : de melkveehouder levert de gegevens met betrekking tot de ontvangen diergeneesmiddelen, binnen de 14 dagen na ontvangst, in MediRund aan (https://www.medirund.nl).	A2	A

	Volgende informatie wordt aangegeven : per levering de naam, het adres, de woonplaats en het UBN van het melkveebedrijf; de naam en het unieke dierenarts nummer (UDN) van de dierenarts; de datum van aanlevering, de naam, de EAN-code en het aantal geleverde verpakkingseenheden; het doeldier en het subdoeldier.		
--	--	--	--

2.3. MODULE B: DIERENWELZIJN

2.3.1. Doel

De code voor dierenwelzijn bestaat uit een aantal basisrechten die het gevolg moeten zijn van de goede praktijk van de veehouder bij de behandeling van zijn dieren:

- gezonde voeding en voldoende drinkwater
- adequate en verantwoorde verzorging
- comfortabele huisvesting.

Voor de producent is de zorg voor het welzijn van de dieren een belangrijk element in het professioneel management van zijn veestapel. Hierdoor worden tevens de technische en economische resultaten verbeterd.

De zorg voor het dierenwelzijn beantwoordt tevens aan één van de grote verwachtingen van de consument.

Diervoeders vormen een belangrijke schakel in de dierlijke productieketen. Diervoeders hebben een directe invloed op de kwaliteit en veiligheid van producten van dierlijke oorsprong.

Het professionele beheer van de voeding en de drinkwatervoorziening is een belangrijk element in het vakmanschap van de veehouder. Dit uit zich in de fysieke conditie van de dieren, in hun gezondheidstoestand en hun welzijn. De beheersing van de voederkwaliteit heeft belangrijke economische gevolgen voor de producent.

2.3.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op de huisvesting, de verzorging en het voeder van het melkveebeslag.

2.3.3. Werkwijze

2.3.3.1. Huisvesting

Waarom:

De goede gezondheidstoestand en het welzijn van de dieren zijn rechtstreeks gekoppeld aan de omstandigheden waarin de dieren gehuisvest zijn. De beschikbare ruimte, de properheid van de ligplaatsen, de goede verluchting van de stallen staan garant voor een goede hygiëne van de dieren en voor een goede melkproductie.

Elke koe moet over voldoende bewegingsvrijheid beschikken om moeiteloos te kunnen opstaan, te kunnen liggen en om zich moeiteloos te kunnen bewegen.

De ventilatie van de melkveestal is voldoende om luchtverversing te verzekeren zonder tocht.

Een overdreven concentratie van gassen (methaan, koolzuur, ammoniak, ...) kan schadelijk zijn voor de gezondheid van de koeien of van de producent. Een te hoge vochtigheid bevordert de ontwikkeling van ziektekiemen en veroorzaakt beschadiging van de gebouwen. Het is dus belangrijk dat de stal goed verlucht wordt, zowel voor de afvoer van schadelijke gassen en vocht als voor de beperking van de temperatuur in de stal.

Hoe:

	Huisvesting	GRADATIE	BEOORDELING
1.	De inrichting van de melkveestal (muren, vloeren,...) mag geen gevaar inhouden voor verwonding van de dieren. Om te vermijden dat de dieren zich zouden kwetsen worden hindernissen en gevaarlijke voorwerpen verwijderd.	A2	V
2.	De verlichting in de melkveestal moet voldoende zijn, ook voor het melken. De dieren moeten zich op elk moment kunnen oriënteren behalve als ze vastgebonden zijn. Eender welk document moet voldoende leesbaar zijn.	B	V
3.	Er moeten voldoende ligplaatsten zijn zodat alle melkkoeien (melkgevende én droogstaande koeien) de mogelijkheid hebben om te liggen.	B	V
4.	De afmetingen van de ligplaatsen en bindplaatsen zijn op het ras afgestemd, of in het geval van een potstal op de bezettingsgraad. Bij voorbeeld: voor het Holstein type wordt een lengte voorgesteld van 2,20 m tot 2,50 m en een breedte van 1,10 m tot 1,20 m. Voor meer informatie kunnen de producenten zich steeds wenden naar de gewestelijke diensten voor ontwikkeling en vulgarisatie in de landbouwsector. Er is een probleem wanneer een groot aantal koeien gekwetst zijn aan de flank, aan de poten, aan de schenkels of wanneer de uiers gekwetst zijn of wanneer de dieren over te weinig plaats beschikken om gemakkelijk neer te liggen (als een dier slechts kan gaan liggen wanneer de koe ernaast rechtstaat).	B	V
5.	In de bindstallen zijn de positionering en de afmetingen van de knieboom zodanig dat de dieren normaal kunnen gaan liggen of opstaan. Er is een probleem wanneer een meerderheid van de dieren gekwetst is aan de schenkel, de flanken, de voorpoten of wanneer de dieren te weinig plaats hebben om te gaan liggen (als een dier slechts kan gaan liggen wanneer de koe ernaast rechtstaat).	B	V
6.	In de bindstallen zijn de bindsystemen derwijze ontworpen dat de dieren op een normale manier kunnen gaan liggen en opstaan en ongehinderd kunnen blijven rechtstaan of liggen. Ze zijn zodanig ontworpen dat het onmogelijk is voor de dieren om verwond te geraken.	B	V

7.	<p>In de melkveestal is er een constante bevoorrading van vers water waartoe de koeien gemakkelijk toegang hebben. Ook voor de weidende dieren is voldoende water permanent beschikbaar.</p> <p>In de ligboxenloopstallen moet de drinkplaats voor minstens twee koeien samen bereikbaar zijn zonder dat de ene de andere hindert.</p> <p>Op de weiden moeten de dieren met verschillende tegelijk kunnen drinken ofwel aan een drinkbak, ofwel aan twee weidepompjes, ofwel aan één weidepomp met vrije bereikbaarheid van de drinkplaats in de stal.</p>	A2	V
8.	<p>De voederfaciliteiten moeten goed bereikbaar zijn voor de dieren. In loopstallen mag de vloer aan de voederkribbe zeker niet te glad zijn zodat de eetstanden en het voeder gemakkelijk en goed bereikbaar zijn voor de dieren.</p> <p>Een belangrijke norm is echter wel dat de bodem van de kribbe niet lager is dan de plaats waar de koeien staan.</p>	A2	V
9.	<p>De ventilatie van de melkveestal is voldoende voor de afvoer van warmte en slechte geuren, zodat condensatie wordt vermeden. De gebruikte norm wil dat in een melkveestal een afzonderlijke luchtinlaat en –uitlaat voorzien zijn. Als luchtinlaat zijn buitenvensters, of een open muurgedeelte al dan niet voorzien van een windbreekscherm aangewezen.</p> <p>Als luchtuitlaat: een open nok of trekschouwen op het dak of een tweede rij buitenvensters voor een dwarsverluchting.</p>	B	V
10.	<p>In de melkveestal worden enkel koeien en runderen gehuisvest. De verluchting van de stallen van andere dieren dan koeien mag niet via de melkveestal en het melklokaal gebeuren.</p> <p>Met permanente aanwezigheid van dieren in de stal worden enkel varkens en pluimvee bedoeld omwille van de mogelijkheid van besmettelijke overdraagbare ziekten. Elk contact (zelfs via de ventilatie) moet tussen de verschillende diergroepen vermeden worden.</p> <p>Het huisvesten van varkens of pluimvee tijdens de weideperiode is eveneens niet toegestaan.</p>	B	V

2.3.3.2. Verzorging

Waarom:

De verzorging van de melkkoeien is van bijzonder belang voor een goede algemene gezondheid. Verwondingen, lijden en stress die het gevolg zijn van slechte behandelingen moeten vermeden worden.

De koeien zijn in goede gezondheid. Dit betekent dat zij een glanzende vacht, geen hoest, geen snot en geen diarree hebben.

De uiers en spenen zijn gezond en zijn niet geschonden of gekwetst.

Het onthoornen gebeurt mits het toepassen van aangepaste methodes om stress te voorkomen.

De afwezigheid van verboden groeiversnellers is belangrijk. Het gebruik van dit type producten is een misdrijf.

Hoe:

	Verzorging	GRADATIE	BEOORDELING
11.	Overtollige haargroei op de uiers wordt verwijderd. Als de uiers vuil zijn door overtollige haargroei moeten ze geschoren worden.	B	V
12.	De klauwen van de koeien worden goed verzorgd.	B	V
13.	De producent verbindt er zich toe het hormonale preparaat bovine somatotropine (BST) niet te gebruiken.	A1	V
14.	De producent verplaatst zijn dieren zonder gebruik te maken van een veedrijver of elk ander scherp of snijdend voorwerp. Het materiaal dat bij deze verplaatsingen gebruikt wordt is aangepast aan de verschillende diersoorten (melkkoeien, jongvee, kalveren, enz.) en vooral gericht op hun grootte.	A2	V
15.	De producent onthoort de dieren waarvoor dit nodig is en respecteert hierbij de in het beroep gebruikelijke regels: branden van de hoornpit bij de kalfjes of afzagen van de hoorn bij de volwassen dieren na tussenkomst van de dierenarts voor lokale verdoving. Nederland: Onthoornen van toekomstige melkkoeien gebeurt onder een lichte narcose met aanvullend een plaatselijke verdoving door een dierenarts. De hoornaanleg wordt door de dierenarts met een brandbout verwijderd. Frankrijk: privilégier l'ébourgeonnage des bovins jeunes, en utilisant les méthodes préconisées pour limiter leur stress. En cas d'écornage adulte, mettre en œuvre des techniques appropriées (garrot, matériel adapté, administration d'un antalgique et/ou tranquillisant sous prescription vétérinaire). Dans la mesure du	A2	V

	<p>possible, en cas d'écornage adulte, un vétérinaire sera présent pour procéder à une anesthésie locale.</p> <p>Duitsland : das Enthornen muß der guten fachlichen Praxis entsprechen.</p>		
--	---	--	--

2.3.3.3. Voeder en water

Waarom:

Diervoeders vormen een belangrijke schakel in de dierlijke productieketen.

De verschillende punten in dit deel zijn zeer belangrijk voor de voedselveiligheid. De goede kwaliteit en de traceerbaarheid van de diervoeders zal het vertrouwen van de consumenten in het product melk versterken.

Voeders, weidegras, en water voor de melkkoeien mogen niet bijdragen aan de verspreiding van ziekten alsook niet aan de microbiologische of chemische besmetting van de melk.

De aparte opslag van de rundveevoeders en het enkel verstrekken van voeders bestemd voor runderen, dragen bij tot de gezondheid van de runderen en bijgevolg tot de kwaliteit en de veiligheid van de melk. De samengestelde voeders voor andere diersoorten mogen immers meer bestanddelen bevatten die voor de runderen verboden zijn of gevaarlijk kunnen zijn. Het voorkomen van contaminatie van de voeders en water is belangrijk.

Een correcte watervoorziening is uiterst belangrijk voor de gezondheid en het welzijn van de dieren.

Hoe:

	Voeder en water	GRADATIE	BEOORDELING
16.	<p>De koeien krijgen vers, niet vervuild ruwvoeder en er zijn geen zichtbaar beschimmelde voeders in de voederkribben aanwezig. Voerresten worden regelmatig verwijderd uit de kribbe of aan het voederhek. Het voeder moet vrij zijn van alle zichtbare onzuiverheden.</p>	A2	V
17.	<p>a) <u>Alle zelf geteelde of bij collega landbouwers aangekochte en door hen geteelde voedermiddelen (1) zijn bij voorkeur afkomstig van voor de IKM of Vegaplan Standaard gecertificeerde bedrijven of bedrijven die gecertificeerd zijn voor een gelijkwaardig, door de beheerder van het lastenboek aanvaard systeem. Verkopen tussen landbouwers onderling worden geregistreerd.</u></p> <p>b) <u>Alle gebruikte diervoeders (2) (zoals bijvoorbeeld: voedermiddelen, mengvoeders, aanvullende diervoeders, mineraalvoeders, melkvervangers, ...) met uitzondering van deze vermeld onder punt a, zijn afkomstig van FCA-gecertificeerde bedrijven (vroeger: GMP) of bedrijven die gecertificeerd zijn voor een gelijkwaardig, door de beheerder van de FCA-standaard aanvaard systeem. De aankoopbewijzen van de aangekochte voedermiddelen worden bewaard op de exploitatie.</u></p>	A2	A + V

	<p>Het diervoeder moet duidelijk te identificeren zijn. Middels een vervoerdocument met een etiket moet aangetoond kunnen worden dat het diervoeder werd aangekocht van en vervoerd door een FCA-gecertificeerde leverancier. De volgende gegevens zijn minimaal nodig: welke voeders, hoeveelheid, leveringsdatum, leverancier en de identificatie van de geleverde voeders. Ze worden gedurende <u>5 jaar</u> bewaard.</p> <p>Frankrijk: le fabricants d'aliments doivent être reconnus.</p> <p>Duitsland: es werden ausschließlich Futtermittel von QS-angekanntem Futtermittelherstellern bezogen (QS, GMP Zulassung). Bei Mischfuttermittel-Lieferungen (lose Ware) wird die VVVO-Nummer des Käufers dem Futtermittellieferanten mitgeteilt. Die VVVO-Nummer ist auf den Frachtpapieren/Lieferscheinen vermerkt.</p> <p><u>[1] Voedermiddelen: de verschillende producten van plantaardige of dierlijke oorsprong in natuurlijke staat, vers of verduurzaamd, en de afgeleide producten van de industriële verwerking ervan, alsmede organische of anorganische stoffen, met of zonder toevoegingsmiddelen, en bestemd voor vervoeding (Ver. (EG) nr. 767/2009)</u></p> <p><u>[2] Diervoeders: alle stoffen en producten, inclusief additieven, verwerkt, gedeeltelijk verwerkt of onverwerkt, die bestemd zijn om te worden gebruikt voor orale vervoeding aan dieren (Ver. (EG) nr. 178/2002)</u></p>		
18.	<p>De dieren krijgen slechts mengvoeders bestemd voor melkvee. Deze mengvoeders worden apart opgeslagen van de voeders die voor andere diersoorten bestemd zijn. Voor opslag in bulk, in hopen of in zakken moet er een afscheiding zijn van andere voeders door een vrije ruimte of door een tussenschot.</p>	A2	V
19.	<p>De ingrediënten van de mengvoeders zijn bekend en erkend. De etikettering getuigt hiervan.</p>	A2	A
20.	<p>Bij ontstentenis van facturen bij ruil in natura tussen boeren moet elke leverancier van enkelvoudige droge veevoeders en nevenproducten kunnen geïdentificeerd worden. Een register (zie formulier 4.2.) waarin de producent en/of transporteur, de aard en de hoeveelheid van het voeder en de leveringsdatum, kan genoteerd worden, wordt bijgehouden in geval van ruilhandel of verkoop van granen, van enkelvoudige droge voeders en van nevenproducten. Hooi, stro, en alle ruwvoeders moeten eveneens ingeschreven worden in dit specifieke register voor ruil tussen landbouwers onderling. Het register wordt gedurende vijf jaar bewaard.</p>	A2	A

21.	Alle mengvoeders en enkelvoudige droge krachtvoerders worden droog opgeslagen. Beschimmelde en/of vervuilde voeders worden onmiddellijk verwijderd en in geen geval aangeboden aan de koeien.	A2	V
22.	Producten die een nadelige invloed hebben op de smaak, de geur of de kwaliteit van de melk zoals gewassen uit de familie van de Alliaceés (bijv. ajuin, prei,...) zijn verboden in de voeding van de melkkoe.	A2	V
23.	De gebruikte materialen voor de stockage van voedermiddelen, met uitzondering van de ruwvoerders moeten geschikt zijn voor de bewaring en proper (voederbakken en -boxen, voedermengwagen, krachtvoerbox,...).	B	V
24.	De stockagesilo's van de mengvoeders zijn geïdentificeerd. De goede bewaring van mengvoeders en de netheid van de silo's vóór de aflevering moet gecontroleerd worden. De stockagesilo's bevinden zich op een verharde en propere ondergrond.	A2	V
25.	In de melkveestal beschikken de koeien steeds over vers drinkwater. Indien hiervoor geen leidingwater wordt gebruikt, gebeurt een analyse en monstername door een geaccrediteerd laboratorium Uit de resultaten die bewaard worden op de exploitatie moet blijken dat het nitraatgehalte lager is dan 200 mg/l, het nitrietgehalte lager dan 1,0 mg/l, het totale kiemgetal (37°) lager dan 100.000/ml en het aantal coliforme bacteriën lager dan 100/ml. De aanbevelingen voor waterbehandeling zijn opgenomen in bijlage 3.3. Alle waters die in de stal gebruikt worden als drinkwater voor de koeien worden geanalyseerd: oppervlaktewater (rivier, vijver, reservoir voor drainage, regenwater), maar ook elke andere eigen waterwinning (boorput, oude steenput, bronwater, ...).	A2	A
26.	Een analyse van het drinkwater van de koeien gebeurt minstens om de 24 maanden De analyseresultaten worden gedurende 5 jaar bewaard.	B	A
27.	In de bindstallen is minstens één drinkbak per twee koeien aanwezig.	B	V
28.	Het drinkwater voor de dieren mag niet vervuild worden door rioolwater.	A2	V
29.	Het water en de drinkbakken moeten zuiver zijn en er moet een dagelijkse controle gebeuren. Men reinigt de drinkbakken 1 keer per week of als ze vuil zijn.	B	V

30.	Tijdens het weideseizoen beschikken de koeien over een weidebeloop van minstens 1ha/10 GVE koe en/of een voldoende grasvoorziening. Een voldoende grasvoorziening betekent dagelijks vers gras, voordroogkuil of hooi. Bij buitenloop moet er steeds voldoende gras aanwezig zijn voor de koeien (vers gras, voordroogkuil, hooi).	B	V
31.	Als de koeien in de winter buitengaan, moet het buitenbeloop proper gehouden worden. Als de koeien in de winter of in de zomer bij zero-grazing (geen toegang tot weidegang) op een klein kraal buitengaan om redenen van gezondheid en vruchtbaarheid, moet de ondergrond steeds uit ondoordringbaar, vast materiaal bestaan met bijhorende mestopvang.	B	V
32.	Een veilige ruwvoederwinning wordt geborgd via registraties van de teeltbehandelingen (bemesting, gewasbescherming, irrigatie, zaden, inkuilmiddelen,...) in een teeltfiche bijgehouden.. De teeltfiche (zie formulier 4.3.) wordt gedurende 5 jaar bewaard. De veehouder houdt ook voor de ruwvoederproductie op zijn bedrijf de nodige documenten bij (facturen, etiketten, certificaten van inkomende producten, analyseresultaten voor compost en slib).	A2	A
33.	De productie van bedrijfseigen ruwvoeder gebeurt op hygiënische wijze met speciale aandacht voor meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen: - Gebruik enkel toegelaten meststoffen. - Gebruik erkende gewasbeschermingsmiddelen (zie www.phytoweb.be) volgens de bepalingen van het etiket. - Het spuittoestel wordt om de 3 jaar gekeurd. De rechtstreeks in het buitenland aangekochte toestellen moeten door de koper gemeld worden aan de keuringsdienst (ILVO voor Vlaanderen en CRA-W voor Wallonië). - In het bezit zijn van een adequate fytolicentie Nederland: + Bewijs van vakbekwaamheid Frankrijk : avoir suivi la formation Certiphyto (montrer l'agrément valable pour 10 ans pour les agriculteurs) Pulvérisateurs : le premier contrôle d'un pulvérisateur doit intervenir au plus tard 5 ans après sa première mise sur le marché. Au 31/12/13, tous les pulvérisateurs >5 ans soumis au contrôle auront dû être présentés une première fois avec un rapport de contrôle positif. Depuis le 1/01/14, les matériels déjà contrôlés sur la période 2009-2013 doivent renouveler leur contrôle, 5 ans	A1	A

	<p>après le contrôle précédent. La date limite de validité est poinçonnée sur la vignette.</p> <p>Duitsland : die Feldspritze muß alle 2 Jahre überprüft werden + Sachkundenachweis.</p>		
34.	<p>De productie van bedrijfseigen ruwvoeder gebeurt op hygiënische wijze met speciale aandacht voor meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Na toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, handen wassen met zeep en kledij vervangen. - Gewasbeschermingsmiddelen worden droog en vorstvrij opgeslagen in fytolokaal of fytokast (enkel voor opslag van gewasbeschermingsmiddelen in de oorspronkelijke verpakking en met het oorspronkelijk etiket; op slot, niet toegankelijk voor kinderen en onbevoegden; aanduiding ‘doodshoofd’, ‘vergif’ en ‘geen toegang voor onbevoegden’; goed verlucht en verlicht). - Vervallen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en privé gebruik worden gegroepeerd opgeslagen met de aanduiding “vervallen” en of “privé”. Vervallen bestrijdingsmiddelen worden verwijderd volgens de van toepassing zijnde wetgeving. - Lege en gespoelde verpakkingen van bestrijdingsmiddelen dienen veilig bewaard te worden en worden meegegeven volgens de van toepassing zijnde wetgeving. - Er is geschikte weeg- en/of maatapparatuur aanwezig. 	A2	A + V
35.	<p>De productie van bedrijfseigen ruwvoeder gebeurt op hygiënische wijze met speciale aandacht voor meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De bestrijding van schadelijke organismen gebeurt volgens de van toepassing zijnde wetgeving. - De landbouwer is verplicht de bloei evenals de zaadvorming en de uitzaaiing van schadelijke distels met alle middelen te beletten. - Maak geen gebruik van onbehandeld rioolwater voor irrigatie. - Respecteer na een behandeling voldoende wachttijd vooraleer dieren toe te laten op de weiden. - Wie een bestrijdingsmiddel voor landbouwkundig gebruik aanwendt dient de nodige maatregelen te treffen om te vermijden dat schade wordt berokkend aan de gezondheid van de mens en van nuttige dieren en dat schade wordt toegebracht aan naburige teelten. - De producent voert een visuele controle uit van de gezondheidstoestand van het geleverde uitgangsmateriaal (zaaigraan/plantgoed). <p>Frankrijk: Respecter un délai de 3 semaines entre épandage d’effluents et pâture.</p>	A2	V

36.	<p>De productie van bedrijfseigen ruwvoeder gebeurt op hygiënische wijze met speciale aandacht voor meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De landbouwer treft de nodige voorzieningen om alle uitrustingen, recipiënten, kratten, voertuigen, laadbakken, etc. schoon te houden. Na gebruik voor andere doeleinden wordt het transportmiddel gereinigd. 	A2	V
37.	<p>Bij het gebruik van compost en slib voldoet men aan de voorwaarden van de van kracht zijn de gewestelijke wetgeving. Het gebruik van slib is slechts toegelaten onder bepaalde voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - slib mag niet worden toegepast op weideland en land voor voedergewassen indien een wachttijd van 6 weken tussen het gebruik en de beweiding of de oogst niet in acht genomen wordt; - met OVAM gebruikscertificaat of OWD begeleidingsdocument, - mits aanwezigheid van analyseresultaten en het respecteren van wachttijden. <p>De leverancier maakt de documenten over aan de veehouder. Rioolslib en waterzuiveringsslib afkomstig van openbare waterzuiveringsstations zijn verboden.</p> <p>De gegevens worden genoteerd op de teeltfiche. De teeltfiche (zie formulier 4.3.) wordt gedurende 5 jaar bewaard.</p> <p>Duitsland: auf Ackerflächen, die zum Anbau von Feldfutter oder zum Anbau von Zuckerrüben, soweit das Zuckerrübenblatt verfüttert wird, genutzt werden, ist eine Klärschlammaufbringung nur vor der Aussaat mit anschließender tiefwendender Einarbeitung zulässig. Beim Anbau von Silo- und Grünmais ist der Klärschlamm vor der Saat in den Boden einzuarbeiten</p>	A1	A
38.	<p>In geval grondstoffen gebruikt worden in bedrijfseigen diervoeder (grondstoffen gebruikt in de eigen mengvoeder-productie), is dit volgens de volgende reglementering:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grondstoffen komen niet voor op Europese negatieve lijst. - Dierlijk eiwit wordt niet verwerkt (uitzondering: melk, melkproducten, biest, eieren, eiproducten gelatine afgeleid van andere dieren dan herkauwers). - Dierlijk eiwit en vet wordt gecontroleerd. 	A1	A
39.	<p>De veehouder houdt documenten bij betreffende de gebruikte grondstoffen (type, hoeveelheid, leverancier). Opgeslagen mengvoeder wordt eveneens geregistreerd (type, hoeveelheid, diersoort). De registers worden gedurende 5 jaar bewaard.</p>	A2	A

2.4. MODULE C: MELKWINNING

2.4.1. Doel

Het hygiënisch melken in een hygiënische omgeving en de adequate bewaring van de melk in de melkkoeltank is het doel van deze module.

De verschillende punten uit deze module moeten niet alleen de kwaliteit en de veiligheid van de melk garanderen maar tevens de gezondheid van de dieren en de werkomstandigheden van de melkers.

Verder is het belangrijk dat de melk snel en diep gekoeld wordt onder de grens van de bacteriële ontwikkeling. De koeltank hoort thuis in een net en goed verlucht lokaal dat aan de normen van de hygiënerichtlijn voldoet.

2.4.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op alle handelingen, gebruikte middelen en ruimten bij het melken : de voorbereiding, de melkinstallatie, de melkkoeltank, de plaats van de melkwinning, het tanklokaal en het melkhuisje.

2.4.3. Werkwijze

2.4.3.1. Wettelijke kader

Waarom:

Melk voor menselijke consumptie moet voldoen aan een aantal voorwaarden i.v.m. gezondheid en traceerbaarheid.

De productie van kwaliteitsmelk moet op een hygiënische en veilige manier gebeuren.

Hoe:

	Wettelijke kader	GRADATIE	BEOORDELING
1.	De melkveehouders die afgeroomde melk leveren aan kopers zijn in het bezit van een HACCP-plan (zie bijlage 3.5.)	B	A
2.	Alle melk geleverd aan kopers is onderworpen aan de reglementering betreffende de officiële bepaling van de kwaliteit en de samenstelling. De melkveehouder dient de beproevingsverslagen te kunnen aantonen en worden gedurende 5 jaar bewaard.	A1	A
3.	In geval van ongunstige resultaten voor remstoffen, kiemgetal of celgetal worden de procedures van de Interprofessionele Organismen gerespecteerd (www.mcc-vlaanderen.be of www.comitedulait.be). (Procedure PR-020 van MCC-Vlaanderen of PRO-LEG-00002 van Comité du Lait). Voor Nederland: Kiem- en celgetalregeling en recidieven regeling remstoffen.	A2	A

	Duitsland: jeder Betrieb unterliegt der Milchgüte Verordnung. Überschreitet ein Landwirt die gesetzlichen Grenzwerte, informiert der LKV automatisch den Milcherzeuger Beratungsdienst und das Veterinäramt. Die Betriebe sind automatisch in der Überwachung und werden bei weiterhin schlechten Werten gesperrt.		
--	--	--	--

2.4.3.2. De melkers en de bedieners van de melkinstallatie

Waarom:

De hygiëne van mens, dier en omgeving is van enorm belang om de risico's op besmetting van de melk te minimaliseren.

Bij uierontsteking kunnen bacteriën reeds in de melk aanwezig zijn vóór het melken.

Uierontsteking kan ontstaan door opname via de tepels van bacteriën. Een goede uierhygiëne vermindert bijgevolg de kans op uierontstekingen en bijgevolg het risico op de hieraan gerelateerde melkbesmetting. Anderzijds kan melk besmet worden tijdens en na het melken door bacteriën vanuit de omgeving. Dit betreffen zowel typische omgevingsbacteriën als bacteriën uitgescheiden via de faeces van de koe.

Hoe:

	De melkers en de bedieners van de melkinstallatie	GRADATIE	BEOORDELING
4.	De melkers en de bedieners van de melkinstallatie dragen propere en aangepaste melkkleding.	B	V
5.	De melkers en de bedieners van de melkinstallatie wassen zorgvuldig de handen vooraleer met het melken wordt gestart en herhalen dit, indien nodig, tijdens het melken.	A2	V
6.	De uier en de spenen moeten proper zijn vóór en tijdens het melken. De melkers en/of het automatische melksysteem bereiden de uier voor overeenkomstig één of een combinatie van de werkwijzen beschreven in zie bijlage 3.1. zodat de uier en de spenen schoon zijn.	A2	V
7.	Vooraleer te starten met melken wordt de voormelk van elke koe visueel beoordeeld door de melkers en de bedieners van de melkinstallatie. Automatische melksystemen zijn uitgerust met detectiesystemen voor het opsporen van afwijkende melk. Bij het melken in een bindstal wordt de voormelk in een adequaat recipiënt verwijderd.	A2	V

2.4.3.3. Werking van de melkinstallatie(s)

Waarom:

De jaarlijkse nametingen van de melkinstallatie zijn belangrijk voor de kwaliteit van de melk en voor de gezondheid van de koeien.

Een slecht werkende installatie verhoogt de kans op bacteriologische contaminatie van de melk, heeft een negatieve invloed op de gezondheid van de uier met een verhoging van het celgetal als gevolg. Een slechte installatie kan tevens aan de basis liggen van lipolyse in de melk.

Goede kwaliteitsmelk wordt gewonnen van koeien met gezonde uiers. Een goed werkende melkinstallatie voorkomt uierontstekingen, vermijdt het gebruik van antibiotica en vermindert de kans op afwijkende kwaliteit van de melk.

Hoe:

	Werking van de melkinstallatie(s)	GRADATIE	BEOORDELING
8.	<p>De melkinstallatie(s) (vaste en mobiele) wordt(en) doorgemeten door een Control-erkend specialist volgens de norm beschreven in bijlage 3.2.</p> <p>Een "Meet- en adviesrapport" (MAR) wordt ingevuld en bewaard op de exploitatie.</p> <p>De goede werking van het materiaal om koeien afzonderlijk te melken wordt gecontroleerd bij de jaarlijkse uitmeting van de melkinstallatie.</p> <p>Nederland: KOM-rapport</p> <p>Frankrijk: Réalisation d'un contrôle annuel Optitraite®. L'éleveur prend les dispositions nécessaires pour remédier aux éventuels défauts constatés.</p> <p>Duitsland: Durchführung einer jährlichen Überprüfung durch den Installateur.</p>	B	A
9.	<p>De melkinstallatie(s) (vaste en mobiele) wordt(en) minstens om de 12 maanden doorgemeten . Bij een robot melksysteem gebeurt dit minstens tweemaal per jaar.</p>	B	A
10.	<p>Bij nieuwbouw of grondige renovatie van de melkinstallatie wordt een gezamenlijke doormeting uitgevoerd door de afgevaardigde van de installateur en een afgevaardigde van het Interprofessioneel Organisme.</p> <p>Onder grondige renovatie wordt het volgende verstaan: een renovatie waar ten minste 3 van de volgende 6 punten gewijzigd worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - diameter van de melkleiding - vacuümvoorziening (vacuümpomp) en/of vacuümregeling - pulsatiesysteem - automatische afname en/of melkmeting - reinigingsautomaat - uitbreiding aantal melkstellen 	A2	A

	Frankrijk: en cas d'installation postérieure à 2006, réalisation d'un contrôle Certitraite® s'il est proposé dans le département. Duitsland: keine Anwendung		
11.	Bij elke melkbeurt wordt de installatie voorzien van een filter. Bij robotmelken wordt om de 12 uren (na de reiniging) een nieuwe melkfilter geplaatst.	A2	A

2.4.3.4. Werking van de melkkoeltank(s)

Waarom:

De zorg voor de bacteriologische kwaliteit van de rauwe melk vraagt een koude bewaring bij een temperatuur van minder dan 4 °C in een gesloten, geïsoleerde koeltank. Een afwijkende temperatuur veroorzaakt een belangrijke ontwikkeling van bacteriën waardoor de kwaliteit en de voedselveiligheid van de melk sterk afneemt.

Hoe sneller de melk in de koeltank terecht komt en hoe sneller de melk gekoeld wordt hoe kleiner de kans op bacteriologische ontwikkeling.

Een verhoogd kiemgetal in de melk door onvoldoende of te trage koeling kan aanleiding geven tot strafpunten en verlaagt daardoor de melkprijs, verzuurde melk wordt door de zuivelfabriek niet opgehaald en dient bijgevolg vernietigd te worden.

Hoe:

	Werking van de melkkoeltank(s)	GRADATIE	BEOORDELING
12.	De melkkoeltank(s) wordt(en) onderworpen aan een technische controle door een Control-erkend specialist. Een "Meet- en adviesrapport" wordt ingevuld en bewaard op de exploitatie. Nederland: KOM-rapport Frankrijk: testage par un spécialiste. Duitsland : Durchführung durch den Installateur.	A2	A
13.	De technische controle van de melkkoeltank(s) gebeurt minstens om de 24 maanden .	B	A
14.	Buitentanks moeten voldoen aan volgende technische normen: Tank is proper <ul style="list-style-type: none"> • Tank is voorzien van een automatische reiniging • Beveiligd mangat en beveiligd beluchtingsgat • Bediening en bewakingssysteem in het tanklokaal 	B	V

	<ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheid tot beoordeling melk in het tanklokaal (uitzicht, geur, kleur, ...) • Automatisch monsternamekraantje in het tanklokaal (vanaf 01/03/2010) • Gestandaardiseerde koppeling RMO in het tanklokaal 		
15.	Bij nieuw geplaatste verticale koeltanks vanaf 1 juni 2017 is er een automatisch monsterkraantje aanwezig.	A2	V
16.	De melk wordt zo vlug mogelijk na het melken opgeslagen in een melkkoeltank en in elk geval maximaal 30 minuten na het einde melkbeurt.	A2	V
17.	De opslagcapaciteit van de melkkoeltank(s) is steeds in overeenstemming met het ophaalritme.	A2	V
18.	De melkkoeltank is uitgerust met een thermometer die afleesbaar is per 1° C of minder.	A2	V
19.	De melk wordt in de melkkoeltank gekoeld tot max. 4°C en min. 1°C binnen de 2 uur na het einde van de instroom van de melk in de melkkoeltank.	A2	A + V
20.	Bij nieuwbouw en/of renovatie van het tanklokaal is de afstand tussen de melkkoeltank en de melkophaalwagen niet groter dan 8 meter.	B	V
21.	De nieuwe melkkoeltanks (of de tweedehandse, gesloten met een inhoud >2000L) zijn uitgerust met een standaard koppelstuk. De uitloop van de melkkoeltank is zodanig geplaatst dat een goede aansluiting mogelijk is.	B	A+V

2.4.3.5. Plaats van de melkwinning

Waarom:

De plaats van de melkwinning en de gebruikte apparatuur worden zo ingericht en onderhouden dat het risico op vervuiling of op besmetting van de melk met bacteriën minimaal is.

Hierbij speelt een goede verluchting en een strikte hygiëne een belangrijke rol. In warme en vochtige lokalen ontwikkelen bacteriën en schimmels zich snel en is de kans op besmetting groot.

Voldoende licht laat bovendien toe de melkwinning in optimale omstandigheden te laten verlopen en de eerste melk te beoordelen op zijn uitzicht zodat ontstekingen gemakkelijk kunnen opgespoord worden.

De verbetering van de werkomstandigheden van de melker en de bediener van de melkinstallatie is eveneens een belangrijke doelstelling.

Hoe:

	Plaats van de melkwinning	GRADATIE	BEOORDELING
22.	Het melklokaal is zo gebouwd dat ieder gevaar voor besmetting van de melk wordt voorkomen.	A2	V
23.	<p>Wanneer het melklokaal een afgesloten ruimte is, beschikt het over een goed functionerend luchtverversingssysteem om in goede omstandigheden te kunnen melken.</p> <p>Als het melklokaal niet tegen een buitenmuur ligt mag de luchtafvoer door het dak of naar de stal gaan.</p> <p>De luchtinlaat mag evenwel niet uit een veestal komen maar wel rechtstreeks van buiten of uit een hangaar zowel mechanisch als natuurlijk aangezogen.</p> <p>De inkomende lucht mag echter niet via het tanklokaal ingelaten worden omdat er een volledige afscheiding moet zijn tussen het melklokaal en het tanklokaal.</p> <p>Aangezien er geen plafond moet zijn in het melklokaal, er geen volledige muren tot aan het plafond opgetrokken moeten zijn en een hekwerk bij de ingang van de koeien tussen het melklokaal en de veestal voldoende is, kunnen we moeilijk voorkomen dat er lucht van de koestal in het melklokaal komt.</p> <p>De werkelijke luchtinlaat rechtstreeks van buiten of uit een hangaar zowel mechanisch als natuurlijk aangezogen geeft echter een voldoende verversing en compensatie van de stallucht.</p>	B	V
24.	Als het melklokaal zich in de stal bevindt dient een aangepast systeem aanwezig te zijn zodat de koeien niet in de melkinstallatie kunnen gaan wanneer er niet gemolken wordt. De toegang tot het melklokaal moet schoon zijn.	B	V
25.	Het melklokaal beschikt over een goed functionerend verlichtingssysteem om in goede omstandigheden te kunnen melken.	B	V
26.	De plaats van de melkwinning beschikt over een voorziening van water van drinkwaterkwaliteit.	A2	V
27.	Na het melken in een bindstal mogen de melkklauwen niet in de bindstal (wel in het tanklokaal of het melkhuisje) bewaard worden.	A2	V
28.	Wanneer gebruik gemaakt wordt van een verplaatsbare melkstand, moet de plaats waar de melkwinning gebeurt gekozen worden zodanig dat besmetting vermeden wordt. Dit betekent op	A2	V

	een hoge en droge plaats op de weide. Best wordt de melkstand regelmatig verplaatst.		
29.	Bij het melken met een robot moet er een afzonderlijke bedieningsruimte zijn die gemakkelijk bereikbaar is via een schone toegang. Er dient een toegang tot de robot te zijn via een vaste, permanente en schone route.	B	V
30.	Bij het melken met een robot mag de bedieningsruimte niet rechtstreeks op stalroosters worden geïnstalleerd en moet deze voorzien zijn van wanden tot aan het plafond. De muren (tot 2 meter hoogte) en de vloer van de bedieningsruimte bestaan uit glad en goed afwasbaar materiaal.	B	V
31.	In het melklokaal is het verboden te roken.	A2	V

2.4.3.6. Het tanklokaal en melkhuisje

Waarom:

Het tanklokaal is de plaats waar de melk snel en diep gekoeld wordt en bewaard blijft in een goedwerkende koeltank tot ze opgehaald wordt door de zuivelfabriek. In dit lokaal heerst er een specifiek microklimaat en is hygiëne van het grootste belang.

Verontreiniging van de melk moet vermeden worden door een doeltreffende inrichting en onderhoud van het tanklokaal en het melkhuisje.

Het is dan ook belangrijk dat het tanklokaal volledig afgescheiden is van alle anderen ruimten zoals het melklokaal, de koestal of de voedergang.

Een efficiënte verluchting zorgt ervoor dat de kans op besmetting van de melk en de opname van vreemde geuren in de melk zo klein mogelijk blijft.

Verder moet een goede verlichting en een juiste plaatsing van de tank het mogelijk maken dat de werking van de tank, de temperatuur van de melk en het uitzicht van de melk kan beoordeeld worden door de producent en de RMO-chauffeur. Voor beiden zijn trouwens voldoende sanitaire voorzieningen aanwezig om besmetting te vermijden.

Hoe:

	Het tanklokaal en melkhuisje	GRADATIE	BEOORDELING
32.	De bedrijfsinformatie voor de melkers hangt uit in het tanklokaal (zie formulier 4.6.).	A2	A
33.	De toegangsweg tot het tanklokaal voor de RMO moet minimum 3 meter breed en vrijgemaakt zijn tot aan het tanklokaal.	B	V

34.	<p>Het tanklokaal en het melkhuisje dienen enkel voor melkbehandeling en melkwinningsapparatuur. Het tanklokaal en het melkhuisje zijn geen opbergruimte voor ander gereedschap. In deze lokalen kunnen enkel materiaal en producten die nodig zijn voor het melken en de opslag van de melk en een medicijnkastje toegelaten worden. Dus alle andere producten zoals fytofarmaceutische producten zijn uitgesloten. Toegelaten zijn de melkstellen en toebehoren, de in gebruik zijnde reinigingsmiddelen en een gesloten medicijnkastje of koelkast. Verboden is de wasmachine, koelkasten en diepvriezers die niet voor melkproducten bedoeld zijn, de tank met vloeibare stikstof,...</p> <p>De tank met vloeibare stikstof kan wel in een afgesloten kast. Verder is het niet aangewezen om afgewerkte producten in het tanklokaal te bewaren. Ook al omdat de rechtstreekse verkoop in het tanklokaal niet toegelaten is. Omwille van de hygiëne, mogen de klanten van hoeveproducten het tanklokaal niet betreden. Bewerkingsmateriaal zoals een afromer mag wel in het tanklokaal aanwezig zijn. Maar het verwerkingsmateriaal dat te zien heeft met afgewerkte producten (bv. een ijsmachine) dan weer niet.</p> <p>Voor thuisverwerkers met een behoorlijke omzet is een aparte bewerkings- en verkoopruimte aangewezen.</p>	A2	V
35.	<p>De deuren van het tanklokaal en het melkhuisje vormen een afdoende afscheiding van de melkveestal en van het melklokaal. Het tanklokaal is niet toegankelijk voor dieren en er is een buitendeur aanwezig.</p> <p>Het is belangrijk dat het tanklokaal volledig afgescheiden is van alle anderen ruimten zoals het melklokaal, de koestal of de voedergang.</p> <p>De deur(en) naar de stal en/of het melklokaal moeten efficiënt kunnen afgesloten worden. Als de deuren gesloten zijn, moeten ze verhinderen dat dieren (koeien, honden, katten, ...) het tanklokaal kunnen binnen komen. Dit geldt ook voor de vensters en de verluchtingsopening van de koelgroep van de tank.</p>	B	V
36.	<p>Er is een doelmatige ventilatie in het tanklokaal en het melkhuisje.</p> <p>De verluchting gebeurt met verse buitenlucht. Daarom moet er een luchtinlaat en een luchtuitlaat aanwezig zijn, zodat er voldoende tocht (= verse lucht) kan ontstaan.</p> <p>Als luchtinlaat is een buitenvenster, een luchtrooster in de deur of een luchtkoker goed, als luchtuitlaat een tweede buitenvenster, een tweede luchtrooster of een trekschouw door het dak.</p> <p>Wanneer enkel de buitendeur of één enkel openstaand raam voor de verluchting gebruikt wordt moet de oppervlakte van de opening voldoende ruim zijn (b.v. 0,9 op 0,9 meter) om zowel als luchtinlaat en als luchtuitlaat te dienen.</p>	B	V

37.	<p>In het tanklokaal en het melkhuisje zijn opengaande ramen met opening naar buiten toe voorzien van een muskietennet. De ramen van het tanklokaal die op een ander lokaal uitgeven kunnen niet open gaan.</p> <p>Alle opendraaiende buitenvensters worden voorzien van een muskietennet.</p> <p>Als in een tanklokaal zonder buitenraam de buitendeur dienst doet als verluchting moet een hor (vliegendeur) aanwezig zijn om insecten, honden en katten e.d. buiten te houden.</p> <p>De koelgroep wordt beschermd tegen insecten, honden, katten e.d.</p>	B	V
38.	<p>De hoogte van het plafond in het tanklokaal is zodanig dat de melkkoeltank zonder problemen bereikbaar is voor tankinspectie en voor eventuele manuele bemonstering. Er wordt voorzien in een krukje om het bovenste gedeelte van de melkkoeltank te kunnen bereiken en er moet een systeem zijn om het deksel open te houden. Een laddertje is aanwezig op de nieuwe melkkoel-tanks.</p> <p>Het afsluitdeksel van de koeltank dient volledig open te kunnen.</p> <p>De ruimte tussen de mangatopening en het plafond moet van die aard zijn dat bij de melkophaling een gemakkelijke controle van de melk door de RMO-chauffeur mogelijk is, dat een technicus bij eventueel defect via deze opening in de tank kan afdalen en dat de melkveehouder de goede werking van de tank gemakkelijk kan controleren.</p>	B	V
39.	<p>De verlichting in het tanklokaal en het melkhuisje moet dag en nacht voldoende zijn en de neonlampen moeten beschermd zijn.</p>	B	V
40.	<p>Om de verlichting van het tanklokaal in werking te stellen is er een verlichte schakelaar bij de toegangsdeur.</p>	B	V
41.	<p>De verlichting buiten het tanklokaal is automatisch of door een verlichte schakelaar in werking gesteld.</p> <p>Het principe geldt hier dat er voor de RMO-chauffeur aan de buitenzijde van het tanklokaal voldoende verlichting aanwezig dient te zijn, waar de lamp ook geplaatst is.</p>	B	V
42.	<p>Bij nieuwbouw of renovatie wordt het tanklokaal voldoende groot voorzien zodat rondom de melkkoeltank een normale toegang mogelijk is.</p>	B	V
43.	<p>Bij nieuwbouw van het tanklokaal wordt in de buitenmuur van de machinekamer een (bij voorkeur regelbaar) luchtrooster voorzien op de plaats waar de koelgroep zich bevindt (dit</p>	B	V

	<p>luchtrooster is afgeschermd tegen ongedierte). De koelgroep is goed bereikbaar voor controle en onderhoud.</p> <p>Het verluchttingsrooster in de buitenmuur van de machinekamer is enkel nodig als de koelgroep zich bevindt in een afgescheiden machinekamer.</p> <p>Ook tanks waar de koelgroep aan de tank is bevestigd, voldoen; hier bevindt de koelgroep zich dus in het tanklokaal.</p> <p>Als er een aparte koelgroep is, dan is het aangeraden dat deze zich in de machinekamer bevindt.</p> <p>Het is aangeraden dat de machinekamer eveneens goed verlucht is.</p>		
44.	In het tanklokaal en/of het melkhuisje is er een spoelbak, met passende en voldoende bevoorrading met warm en koud water van drinkwaterkwaliteit, voor het reinigen van het materiaal.	A2	V
45.	In het tanklokaal of het melkhuisje is er een wasbak aanwezig met warmwatervoorziening, zeep en handdoek (of wegwerppapier) zijn beschikbaar. Er is tevens een afgesloten vuilnisemmer (bij voorkeur met pedaal) aanwezig. De sanitaire voorzieningen kunnen ook in de machinekamer of in een dienstruimte palend aan het tanklokaal. De spoelbak voor de melkstellen is hier niet correct.	B	V
46.	In het tanklokaal is het verboden te roken. Op de toegangsdeur is een pictogram aanwezig van het rookverbod.	A2	V

2.5. MODULE D: REINIGING

2.5.1. Doelstelling

De melk- en koelinstallaties worden steeds proper en goed onderhouden . Onvolledige reiniging en ontsmetting van het materiaal zijn een belangrijke besmettingsbron door contact met de melk. De controle op de reiniging wordt geëvalueerd door de analyse op het aantal kiemen in de melk. Deze worden vermeld op de analyserapporten van de I.O.'s die aanwezig moeten zijn op de exploitatie. Bij een leveringsverbod na het overschrijden van de norm, wordt ook het IKM-certificaat opgeschort.

2.5.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op het reinigingsproces van alle lokalen (stal, melklokaal, tanklokaal) en op al het materiaal (melk- en koelinstallatie) dat belangrijk is voor een hygiënische melkophaling.

2.5.3. Werkwijze

2.5.3.1. Lokalen

Waarom:

De properheid van het melklokaal vermindert de besmettingsrisico's van de melk met kiemen en met sporen van boterzuurbacteriën. Bacteriële contaminatie van de melk moet vermeden worden door een aangepast en regelmatig onderhoud van de lokalen.

Goed onderhouden lokalen bevorderen het comfort van de melker en gaan de verspreiding van vliegen tegen. De werkomstandigheden van de producent en het imago van het bedrijf worden beter. Het beeld van melk als waardevol, gezond product wordt versterkt.

Ongedierte is een bron van voedselbesmetting en moet vernietigd worden. Het regelmatig onderhoud van de gebouwen beperkt het aantal nestplaatsen waar zij zich kunnen vestigen.

Hoe:

	Lokalen	GRADATIE	BEOORDELING
1.	Het melklokaal (wanden en vloeren in het bijzonder) is gemakkelijk te reinigen en proper. De wanden van het melklokaal zijn betegeld of beschilderd met vochtwerende verf tot op een hoogte dat de koeien niet meer kunnen besmeuren (minstens 1,5 m, aanbevolen 2 m). In de melkruimte is geen plafond nodig. Een afsluiting aan de ingang, tussen de melkruimte en de stal volstaat.	B	V
2.	Passende voorzorgsmaatregelen tegen insecten worden genomen. De gebruikte producten worden volgens de aanbevelingen van de fabrikant toegepast, zonder de veiligheid van de melk en van de dieren in gevaar te brengen.	A2	A + V

3.	Adequate maatregelen moeten worden genomen tegen schadelijk ongedierte. De gebruikte producten worden volgens de aanbevelingen van de fabrikant toegepast, zonder de veiligheid van de melk en van de dieren in gevaar te brengen.	A2	A + V
4.	Bij nieuwbouw zijn op de plaats waar gemolken wordt, de vloeren zo aangelegd dat vloeistoffen gemakkelijk kunnen wegvloeien en afval onder goede voorwaarden kan worden verwijderd. De helling moet voldoende zijn zodat het water kan wegvloeien en niet stagneert. Wanneer in bestaande stallen de helling onvoldoende is en dat een trekker correct wordt gebruikt om al het water af te voeren kan dit punt positief geëvalueerd worden.	B	V
5.	Het tanklokaal (wanden, vloeren, plafond) is gebouwd in bestendig materiaal dat gemakkelijk te reinigen en te ontsmetten is. Omdat gemorste melk volledig moet kunnen opgeruimd worden zodat geen haarden van bacteriële groei en schimmel ontstaan, is het zeer belangrijk om gladde en makkelijk onderhoudbare muren, vloer en plafond te hebben in het tanklokaal. Het plafond is in duurzaam niet poreus materiaal: hij laat niets door. Het plafond wordt afgewerkt met een gladde materie (vb een isolatieplaat met een waterafstotende gladde onderbouw of bestaat uit niet behandelde gewelven). Alle niet betegelde oppervlakten moeten met waterafstotende producten behandeld worden (waterafstotende of plastic verf). De onderplaat in beton of metselwerk waarop de tank rust moet eveneens behandeld zijn. De gladde, gepolijste en tegen vocht behandelde betonplaten zijn eveneens toegelaten.	A2	V
6.	Bij nieuwbouw hebben vloeren van het tanklokaal voldoende afschot voor een natuurlijke afvoer naar buiten of naar de afvoerput, die voorzien is van een stankafsluiter (deze afvoerput bevindt zich bij nieuwbouw en/of renovatie in geen geval onder de uitloop van de melkkoeltank en is gemakkelijk bereikbaar). De helling moet voldoende zijn voor de afvoer van het water dat niet mag stagneren. Wanneer de afvoerput zich in het tanklokaal bevindt (en de helling of het aftrekken van het water voldoende zijn). Indien geen afvoerput in de tankruimte voorzien is maar het afschot en het aftrekken naar buiten zijn correct (via de deur of een buis), is dit toegestaan.	B	V

7.	De toegang tot het tanklokaal is goed reinigbaar en bestaat uit een verhard, wasbaar oppervlak onder de pompslang van de koeltank en voor de toegang van de R.M.O.-chauffeur naar de melkkoeltank. Het verharde deel is minstens groot genoeg zodat de R.M.O.-chauffeur alle nodige handelingen kan verrichten en de pompdarm proper kan houden, in principe van het tanklokaal tot het einde van de tankwagen.	B	V
8.	Reinigingsmiddelen, dip- en spraymiddelen en producten voor insecten- en ongediertebestrijding worden gecentraliseerd en veilig opgeslagen. Dit geldt zowel voor volle als voor lege verpakkingen. Een afzonderlijk lokaal voor de stockage van reiniging- en ontsmettingsmiddelen voor de melkinstallatie en de koeltank en voor de producten voor vliegen- en ongediertebestrijding, is voldoende; het hoeft niet noodzakelijk op slot te zitten. Er dient een gemakkelijke toegang te zijn en het lokaal is droog en proper, beschermd tegen rechtstreeks zonlicht en buiten het bereik van kinderen.	A2	V

2.5.3.2. Reiniging van de melkinstallatie en van de koeltank

Waarom:

Het materiaal voor het melken en voor het bewaren van de melk op het melkveebedrijf is een potentieel hoge bron van bacteriologische besmetting van de melk. Het onderhoud van het materiaal en de properheid ervan maken het mogelijk om bacteriologische besmetting van de melk te vermijden. Het doel van het reinigen is het volledig verwijderen van de melkresten zodat volkomen schone oppervlakken worden verkregen. De onzuiverheden worden verwijderd zodat bacteriën zich niet verder kunnen ontwikkelen.

Vanuit economisch oogpunt heeft de producent er alle belang bij zijn materiaal goed te onderhouden en gezonde melk te leveren.

Na het gebruik van zure of basische reinigings- en ontsmettingsmiddelen wordt nagespoeld met drinkwater. Dit moet voldoende zijn om alle risico's van chemische besmetting van de melk te vermijden.

Hoe:

	Reiniging van de melkinstallatie	GRADATIE	BEOORDELING
9.	Indien voor de reiniging en de naspoeling van de melkinstallatie geen leidingwater wordt gebruikt, gebeurt een analyse en monsternamen door een geaccrediteerd laboratorium. Uit de resultaten die bewaard worden op de exploitatie, moet blijken dat het nitraatgehalte lager is dan 50 mg/l, het nitrietgehalte lager dan 0,5 mg/l, het kiemgetal (analyse bij 37°C) lager dan 100/ml, het totaal aantal coliforme bacteriën lager dan 10/100 ml en het aantal E-coli's lager dan 1/100 ml. De	A2	A

	<p>aanbevelingen voor waterbehandeling zijn opgenomen in bijlage 3.3.</p> <p>Het oppervlaktewater (rivier, vijver, afwateringsput, regenwaterput) maar ook de privé-waterwinning (boring, oude put, gekanaliseerde bron) moeten geanalyseerd worden.</p> <p>Nederland: Dit punt geldt ook voor de reiniging van het melklokaal.</p>		
10.	<p>Een analyse van het water voor de reiniging en de naspoeling van de melkinstallatie gebeurt minstens om de 24 maanden.</p> <p>De analyseresultaten worden gedurende 5 jaar bewaard.</p>	B	A
11.	<p>De melkinstallatie wordt direct na elke melkbeurt gereinigd en minimaal éénmaal per week wordt een zure reiniging toegepast.</p>	A2	V
12.	<p>Voor de reiniging van de melkinstallatie worden exclusief geëigende en erkende producten gebruikt.</p> <p>De facturen van het zuur en de base worden gedurende 5 jaar bewaard.</p>	A2	A + V
13.	<p>Bij vernieuwing of renovatie van een melkinstallatie met automatische reiniging wordt een inspoelbeveiliging voorzien en geregistreerd in het meet- en adviesrapport van de melkmachine.</p>	B	A + V
14.	<p>Na de reiniging wordt de melkinstallatie systematisch nagespoeld met water van drinkwaterkwaliteit.</p>	A2	A
15.	<p>Het materiaal dat gebruikt wordt voor melk die niet mag geleverd worden moet goed functioneren en proper zijn.</p>	B	A + V
	<p>Reiniging van de melkkoeltank</p>		
16.	<p>Indien voor de reiniging en naspoeling van de melkkoeltank geen leidingwater wordt gebruikt, gebeurt een analyse en monsternamen door een geaccrediteerd laboratorium.</p> <p>Uit de resultaten die bewaard worden op de exploitatie, moet blijken dat het nitraatgehalte lager is dan 50 mg/l, het nitrietgehalte lager dan 0,5 mg/l, het kiemgetal (analyse bij 37°C) lager dan 100/ml, het totaal aantal coliforme bacteriën lager dan 10/100 ml en het aantal E-coli's lager dan 1/100 ml.</p> <p>De aanbevelingen voor waterbehandeling zijn opgenomen in bijlage 3.3.</p> <p>Nederland: Dit punt geldt ook voor de reiniging van het tanklokaal.</p>	A2	A

17.	Een analyse van het water voor de reiniging en de naspoeling van de koeltank gebeurt minstens om de 24 maanden. De analyseresultaten worden gedurende 5 jaar bewaard.	B	A
18.	De melkkoeltank wordt na elke melkophaling gereinigd en minstens om de veertien dagen wordt een zure reiniging toegepast.	A2	V
19.	Voor de reiniging van de melkkoeltank worden exclusief geëigende en erkende producten gebruikt. De facturen van het zuur en de base worden gedurende 5 jaar bewaard.	A2	A + V
20.	Na de reiniging wordt de melkkoeltank systematisch nagespoeld met water van drinkwaterkwaliteit.	A2	A

2.6. MODULE E: MILIEU

2.6.1. Doelstelling

Meer en meer zijn de consumenten bezorgd over de invloed van de voedselproductie op het milieu. De maatschappij legt een belangrijke verantwoordelijkheid voor de zorg en het behoud van dit milieu bij de landbouw.

Om tegemoet te komen aan de verwachtingen van de consumenten moet de melkveehouderij de mogelijke invloed van de productie van melk op het milieu minimaliseren.

2.6.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op de volledige accommodatie en de uitbating van het melkveebedrijf.

2.6.3. Werkwijze

Waarom:

De consument is bijzonder gevoelig voor milieuthema's. Zij vormen een essentieel onderdeel in de communicatie van de melkveehouderij naar het publiek. Vandaar het belang van een correcte inplanting, een verantwoorde en veilige uitbating.

Het belangrijkste risico voor milieuschade komt door overbesteding met vervuiling van de bodem en het bodemwater tot gevolg.

Het creëren van optimale bedrijfsomstandigheden voor een gezonde, veilige en verantwoorde melkproductie met een zo gering mogelijke impact op het milieu is het uiteindelijke doel van deze module.

Tal van reglementeringen behandelen de rechten en de plichten van de melkveehouder i.v.m. vergunningen, zowel voor uitbating als voor waterwinning.

De productie en het gebruik van mest en meststoffen wordt door de gewestelijke overheid geregeld en gecontroleerd.

Een correcte toepassing van de wetgeving is hier dan ook de norm.

Hoe:

	WERKWIJZE voor de Vlaamse regio	GRADATIE	EVALUATIE
1.	Het melkveebedrijf en de uitbating ervan zijn het voorwerp van een reglementaire omgevingsvergunning.	B	A
2.	Het melkveebedrijf is in regel met de bepalingen van de mestwetgeving (anorganische en organische meststoffen).	B	A
3.	Eigen waterwinning en –bevoorrading is wettelijk geregistreerd. Vergunningen voor grondwaterwinning zijn van toepassing op het opvangen van grondwater in het algemeen en dus ook van natuurlijke bronnen op het uitvloeingspunt.	B	A

	WERKWIJZE voor de Waalse regio	GRADATIE	EVALUATIE
4.	<p>Het melkveebedrijf eerbiedigt de modaliteiten van het besluit van de Waalse Regering van 15.02.2007.</p> <p>Les informations sur le taux de liaison au sol se trouvent sur https://sol.environnement.wallonie.be/home/formulaires-sol/agriculteur.html</p> <p>Frankrijk: l'éleveur prévoit et enregistre ses pratiques de fertilisation.</p>	B	A
5.	<p>Het melkveebedrijf eerbiedigt de modaliteiten betreffende de bouwvergunning en de milieuvergunning.</p>	B	A
6.	<p>Het melkveebedrijf dat over een private put beschikt is in het bezit van een waterwinningsvergunning of een declaratie.</p> <p>Duitsland: die Errichtung und der Betrieb eines Grundwasserbrunnens ist erlaubnisfrei, wenn das Grundwasser für den landwirtschaftlichen Hofbetrieb und für das Tränken von Vieh außerhalb des Hofbetriebes genutzt werden soll.</p>	B	A

2.7. MODULE F: Meldingsplicht

2.7.1. Doelstelling

Elke exploitant in de voedselketen moet voldoen aan de meldingsplicht. Voor de primaire dierlijke productie houdt deze meldingsplicht concreet in dat de veehouders verplicht zijn aan het FAVV te melden wanneer er een vermoeden of verdenking is van een aangifteplichtige dierenziekte, schadelijke producten en diervoeder.

De meldingsplicht heeft tot doel zo snel mogelijk te kunnen optreden en verdere besmetting in de voedselketen te beperken.

2.7.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing voor schadelijk producten, schadelijk diervoeder en aangifteplichtige (besmettelijke) dierziekten.

De veehouder doet telefonisch melding bij zijn PCE (zie www.FAVV.be) en stuurt per fax of E-mail een meldingsformulier door (zie formulier 4.5.).

2.7.3. Werkwijze

Waarom:

Deze procedure is ingesteld om de gezondheid van mens, dier of plant te beschermen tegen mogelijk gevaar.

Hoe:

		GRADATIE	EVALUATIE
1.	<p>Meldingsplicht schadelijke producten: De veehouder stelt het FAVV en de koper onmiddellijk in kennis als hij redenen heeft om aan te nemen dat een door hem ingevoerd, geproduceerd, gekweekt, geteeld, verwerkt, vervaardigd of gedistribueerd product schadelijk kan zijn voor de gezondheid van mens, dier of plant (vb. ongunstig aankooponderzoek, aanwezigheid van schadelijke quarantaine organismen of plantenziekten).</p> <p>De veehouder stelt het FAVV tevens in kennis van de maatregelen die hij heeft genomen om risico's te voorkomen.</p> <p>Nederland: Melding NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)</p> <p>Duitsland: der Landwirt setzt unverzüglich das zuständige Veterinäramt und das zuständige Lebensmittelüberwachungsamt darüber in Kenntnis.</p>	A1	A

2.	<p>Meldingsplicht diervoeder: De veehouder stelt het FAVV en de koper onmiddellijk in kennis als hij weet heeft van een lot grondstoffen of diervoeder dat een belangrijk gevaar oplevert voor de gezondheid van mens & dier. De veehouder beschikt over informatie die aanduidt dat het lot ongeschikt is voor gebruik in diervoeding. De melding aan het FAVV gebeurt ook indien de vernietiging van het lot wordt overwogen.</p> <p>Nederland: Melding NVWA(Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)</p> <p>Duitsland: der Landwirt setzt unverzüglich seine Molkerei und das zuständige Lebensmittelüberwachungsamt darüber in Kenntnis.</p>	A1	A
3.	<p>Meldingsplicht aangifteplichtige (besmettelijke) dierziekten aan FAVV: De veehouder die vermoedt dat een besmettelijke ziekte aanwezig is bij zijn dieren, dient onmiddellijk de bedrijfsdierenarts te ontbieden met wie hij het FAVV in kennis stelt en de koper informeert.</p> <p>Voor de melding bij de LCE laat de veehouder zich bijstaan door de dierenarts die het meldingsformulier mede ondertekent (zie formulier 4.5.).</p> <p>Lijst besmettelijke dierziekten: www.favv.be</p> <p>Nederland: Melding NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit)</p> <p>Duitsland: der Hoftierarzt informiert bei Verdacht einer Tierseuche bzw meldepflichtigen Erkrankung unverzüglich das zuständige Veterinäramt.</p>	A1	A
4.	<p>Melding aan de koper:</p> <p>Alle onregelmatigheden tijdens het melkwinningproces en/of de bewaring van de melk welke invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de melk dienen door de producent zo snel mogelijk en in ieder geval voor het laden van de melk te worden gemeld aan de koper:</p> <ul style="list-style-type: none"> - afwijkende temperatuur, geur, kleur,... - aanwezigheid van remstoffen, reinigings-en/of desinfectieproducten,... - vreemde voorwerpen, <p>op basis van deze informatie de corrigerende maatregelen toepast zoals ze beschreven zijn in het lastenboek 'transport'.</p> <p>In geval er voorafgaand aan de melkophaling geen afwijkingen werden gemeld door de producent zal de aangeboden levering als "vrijgegeven voor laden" worden beschouwd.</p>	A2	A
5.	<p>Melding aan de koper:</p> <p>Tijdens verbouw- en nieuwbouwsituaties waarbij de hygiëne van melkwinning in het gedrang kan komen, dient aantoonbaar te zijn dat aan de hygiënevoorschriften wordt voldaan.</p> <p>Bij aanvang van de werken te melden.</p>	A2	A

2.8. MODULE G: Duurzaamheidsmonitor

2.8.1. Doelstelling

Via een efficiënt gebruik van energie, meststoffen, water, gewasbeschermingsmiddelen, via aangepaste teelttechnieken, via hoogproductieve ruwvoederproductie en de productie van duurzame energie heeft de melkveehouderij de kans bij te dragen aan een meer duurzame wereld. Ook via de zorg voor de dieren en de omgeving krijgt de melkveehouderij de kans de maatschappelijke waardering voor de sector verder te verhogen.

2.8.2. Toepassing

De duurzaamheidsinitiatieven zijn ingedeeld in 7 groepen : diergezondheid, dierenwelzijn, energie, milieu, dierenvoeding, water en bodem en sociale duurzaamheid.

Zoals verduurzaming een proces is van continue verbetering zal de keuzelijst eveneens een dynamisch karakter hebben en aangepast worden wanneer nieuwe inzichten beschikbaar komen.

2.8.3. Werkwijze

Waarom:

Via deze objectieve inventarisatie zal de sector kunnen aantonen welke inspanningen worden geleverd en welke vooruitgang jaar na jaar wordt geboekt.

Hoe:

		GRADATIE	EVALUATIE
1.	De melkveehouder duidt in de checklist "Duurzaamheids Monitoring van de Melkveehouderij" aan welke bijkomende duurzaamheidsinitiatieven (naast de punten opgenomen in het IKM lastenboek) hij toepast op zijn bedrijf en heeft hiertoe de gevraagde bewijzen verzameld. De ingevulde checklist is gehandtekend. De checklist is beschikbaar op de website www.mcc-vlaanderen.be .	A2	A

2.9. MODULE H: HYGIENE

2.9.1. Doelstelling

De algemene bedrijfshygiëne en uitstraling is een belangrijk facet in de imagovorming van de melkveehouderij.

De melkveebedrijven zijn een uithangbord voor de ganse melkvee- en zuivelsector, waarbij ten allen tijde de netheid van het bedrijf geëvalueerd wordt door zowel professionele bezoekers maar ook door het grote publiek.

Het niveau van properheid van de dieren is hierbij een belangrijke indicator voor de hygiënische condities waarin de dieren leven. Dit heeft gevolgen voor de diergezondheid (bv. uierontsteking te wijten aan omgevingsbesmetting) en voor de kwaliteit en de veiligheid van de melk. De bacteriologische besmetting van de melk ligt hoger bij onverzorgde dieren. Schoongemaakte stallen verminderen dat risico. Tevens geven een propere gezonde vacht, uiers, ... een antwoord op het maatschappelijke thema rond dierenwelzijn; waarbij wordt aangetoond dat de dieren gehuisvest worden in stressvrije, propere stallen die garant staan voor een goede hygiëne en melkproductie.

Het onderhoud van alle plaatsen en lokalen (stallen, melklokaal, tanklokaal) is van kapitaal belang om alle besmetting te vermijden.

2.9.2. Toepassing

Deze procedure is van toepassing op het volledige melkveebedrijf met in het bijzonder de verschillende plaatsen van het bedrijf (o.a. stal, melklokaal, tanklokaal en omgeving) en op de melkkoeien.

2.9.3. Werkwijze

Waarom:

Via deze objectieve beoordeling zal de sector kunnen aantonen welke inspanningen worden geleverd op gebied van hygiëne en welke vooruitgang jaar na jaar wordt geboekt.

Hoe:

De individuele punten van de hygiënescore worden beoordeeld met een score 1 (slecht) tot 5 (perfect).

1.	Het bedrijf en de bedrijfsomgeving zien er verzorgd en proper uit; het afval wordt regelmatig verwijderd.	H	V
2.	De voederkribben en de omgeving ervan en het gebruikte materiaal voor het voeren is proper. Voerresten worden regelmatig verwijderd.	H	V
3.	De opslagplaatsen van de ruwvoerders zijn zuiver en vrij van zichtbare onreinheden en/of schadelijke stoffen. Gedurende de volledige opslagperiode moet men insleep van ongewenste stoffen vermijden.	H	V
4.	De aanwezige melkwinningsapparatuur en toebehoren zijn eenvoudig te reinigen en te ontsmetten en zijn proper.	H	V
5.	De stal wordt proper gehouden zodat de uiers en de spenen van de koeien proper blijven. De ligplaatsen in de melkveestal worden minstens tweemaal per dag gereinigd, ontdaan van de mestresten en drooggehouden. In een potstal wordt dagelijks voldoende vers stro aangebracht zodat de koeien altijd proper liggen.	H	V
6.	De koeien zijn proper.	H	V
7.	De dieren betreden en verlaten de melkveestal via een verharde en reinigbare toegang, die regelmatig gereinigd wordt. Enkele vierkante meter harde vloer volstaan.	H	V
8.	De in- en uitgangen van het melklokaal zijn verhard, wasbaar en worden proper gehouden.	H	V
9.	Het melklokaal wordt na elke melkbeurt schoongemaakt en is steeds proper.	H	V
10.	Het tanklokaal wordt proper gehouden.	H	V
11.	De toegangsweg tot het tanklokaal is proper. Er mag geen afval of ander materiaal aanwezig zijn.	H	V
12.	De buiten- en binnenkant van de melkkoeltank alsook de uitloop, het mangatdeksel, de afsluitring, evenals het monsternametrappje moeten gereinigd en proper zijn.	H	V

Bijlagen

3. BIJLAGEN

3.1 Voorbereiding van de uier – Aanbevelingen.

3.1.1 Algemeen

De doelstelling van een goede uiervoorbereiding is drievoudig : het reinigen van de spenen, het stimuleren van de melkgift en de controle van de eerste melkstralen. Er zijn verschillende werkwijzen die tot een goed eindresultaat kunnen leiden. Onafhankelijk van de gebruikte werkwijze, moet men er echter voor zorgen dat de spenen volledig droog zijn vooraleer het melkstel wordt aangehangen en dient uiteraard voorkomen dat er vreemde stoffen in de melk terecht komen. Om een goed resultaat te bekomen, dient elke methode consequent uitgevoerd te worden.

3.1.2 Werkwijzen

- 2.1. Afvegen en masseren met 1 droog papier per koe. Het reinigend effect is minimaal. Massage kan voldoende gebeuren. Bij bevulde uiers moet een andere methode (2.2. of 2.3.) gebruikt worden.
- 2.2. Wassen en masseren met de hand of met 1 doek onder stromend lauwwarm water. Nadien afdrogen met 1 doek of 1 papier per koe. Herbruikbare doeken dienen goed gewassen en ontsmet tussen twee melkbeurten. Alles wat nat is moet ook afgedroogd worden.
- 2.3. Lauwwarm water met uierwasmiddel in emmer met zoveel katoenen doeken als koeien. De emmer wordt bij “veel” koeien opnieuw gevuld. Met 1 doek wordt 1 koe gereinigd. Deze doek wordt uitgewrongen (niet terug in emmer) en omgekeerd om de uier te drogen al masserend. De doeken dienen goed gewassen en ontsmet tussen twee melkbeurten. Alles wat nat is moet ook afgedroogd worden.
- 2.4. Spenen bevochtigen, met een “voorschuijproduct” of met een ander toegelaten product, door middel van een adequaat recipiënt. Al masserend afdrogen met 1 papier per koe. Bij bevulde uiers moet een andere methode (2.2. of 2.3.) gebruikt worden. Voldoende aandacht moet besteed worden aan de onderkant van de uier.
- 2.5. Gebruik van papier geïmpregneerd met alcohol en chloorhexidine. Met 1 papier per koe wordt reiniging en massage uitgevoerd. Afdrogen is niet nodig door de aanwezigheid van alcohol. Papier best bewaren op kamertemperatuur en in gesloten verpakking. Bij bevulde uiers moet een andere methode (2.2. of 2.3.) gebruikt worden.
- 2.6. Gebruik van papier geïmpregneerd met uierwasmiddel onder droge vorm. Het papier wordt bevochtigd met lauwwarm water. Door middel van 1 papier per koe wordt een reiniging uitgevoerd. Alleen een minimale massage. Als de spenen en/of de uier nog nat zijn na de behandeling, moet er gedroogd worden met een droog papier. Bij bevulde uiers moet een andere methode (2.2. of 2.3.) gebruikt worden.
- 2.7. Gebruik maken van een apparaat voor mechanische voorbereiding. Spenen en slotgat moeten goed zuiver zijn en er is goede massage. Ook het drogen moet goed uitgevoerd worden. Bij bevulde uiers moet een andere methode (2.2 of 2.3) gebruikt worden.
- 2.8. Bij automatische melksystemen (melkrobot) worden alle spenen voor het melken gereinigd met een automatisch voorbehandeling- en reinigingssysteem.

Opmerkingen :

- Gebruikt papier wordt steeds vernietigd en blijft zeker niet rondslingeren in de melkplaats.
- Bij gebruik van katoenen doeken is het aangewezen om deze, tussen twee melkingen in, proper en droog te bewaren.

3.2 Werking van de melkinstallatie en koeltank

3.2.1 Algemeen

De stuurgroep Control is in België bevoegd voor de erkenning van techniekers voor het doormeten van melkinstallaties en melkkoeltanks. De erkende techniekers stellen een Meet- en Advies Rapport (MAR) op volgens de voorschriften beschreven in het Control-protocol <http://www.milcontrol.be>). De algemene beoordeling van de melkinstallatie is gebaseerd op ISO 6690 “Milking machine installations – Mechanical tests 2007”. Een MAR voor melkinstallatie en koeltank wordt digitaal opgemaakt met Control-software en bewaard in de databank van Control.

Een IKM-geldig MAR van de melkinstallatie en koeltank moet aan de voorwaarden voldoen beschreven onder 3.2.2.

3.2.2 IKM - voorwaarden melkinstallatie en koeltank:

Een MAR voor melkinstallaties kan conform en geldig verklaard worden wanneer onderstaande rubrieken voldoen aan de geldende ISO-normen, vastgelegd in het Control-protocol;

- vacuümdaling
- reservecapaciteit meetpunt A1
- leklucht melkleiding
- Pulsaties
- hoeveelheid reinigingswater hoofdreiniging
- eindtemperatuur hoofdreiniging
- hoeveelheid reinigingsmiddel

Een MAR voor koeltanks kan conform en geldig verklaard worden wanneer onderstaande rubrieken voldoen aan de geldende ISO-normen, vastgelegd in het Control-protocol;

- afstelling thermometer
- periodisch roeren
- standaard koppelstuk (Din 50.)
- melkwacht aanwezig
- mengmelktemperatuur
- minimum en maximum temperatuur tijdens bewaring
- tijd tussen einde melkbeurt en melk op 4°C (max. 2 uur)
- tijdsduur watertemperatuur > 40°C

Een geldig MAR voor melkinstallatie en koeltank is herkenbaar met Control-logo:

3.3 Aanbevelingen voor waterbehandeling

Omdat melk een grondstof is voor menselijke consumptie moet het water dat gebruikt wordt voor de reiniging van het materiaal voldoen aan de normen voor menselijk drinkwater.

Soms blijkt hier een probleem bij een aantal ondiepe waterputten of bij pompinstallaties die niet regelmatig een onderhoudsbeurt krijgen.

De problemen die zich voordoen zijn in hoofdzaak te situeren bij de nitraatgehalten of bij de aanwezigheid van coliformen.

Aangezien bijna 100 % van de onderzochte putwaters wel voldoen aan de veterinaire normen voor het drinkwater van de koeien, is de eerst aangewezen stap om de circuits voor reiniging en drinkwater te scheiden.

Op die manier vermindert het volume dat een probleem geeft tot ongeveer 0,5 m³ per dag en zal de behandeling van het water ook minder kosten.

Mogelijke behandelingen van het putwater volgen hieronder:

Methode	Voordelen - nadelen
NITRATEN	
Ionenuitwisselaars	Doeltreffend, maar moet in vele gevallen gecombineerd worden met een ontkalker of een ontijzeraar, want als er kalk of ijzer in het water aanwezig is kan het nitraat niet verwijderd worden
NITRIETEN	
Oxidatie tot nitraat	Om nitrieten te verwijderen moeten ze eerst omgezet worden naar nitraten met een beluchtingspomp en dan de procedure hierboven volgen
KIEMEN EN COLI'S	
Reiniging en ontsmetting met chloor van de waterinstallatie	Bij aanwezigheid van coliformen volstaat soms een groot onderhoud en een ontsmetting van de waterinstallatie om de problemen op te lossen. Immers de boosdoeners zijn veelal van de familie van de onschadelijke slijmtrekkende coli's die zich gedurende verloop van tijd in de waterinstallatie hebben genesteld. Verder moet erop gelet worden dat de put voldoende hermetisch is afgesloten zodat er geen oppervlaktewater kan instromen.
UV-lamp: het water wordt behandeld met UV-straling	<ul style="list-style-type: none">- neerslag kalk en ijzer en aanlading van de buizen,- niet bruikbaar voor grote volumes,- geen blijvende werking (niet bruikbaar voor drinkwater voor de koeien),- moet onmiddellijk na behandeling gebruikt worden,- hoge slijtage van de lamp (1 vervanging/jaar). Moeilijke controle op efficiëntie. => niet aan te raden
Ozonisatie: behandeling met ozongas	<ul style="list-style-type: none">- goede blijvende werking,- geen onderhoud,- geen smaakafwijking,- geen invloed op de pH
Ontsmetting met chloor: een doseerpomp brengt een bepaalde hoeveelheid chloor continue in het water	<ul style="list-style-type: none">- goede blijvende werking,- lage kost,- bevoorrading van chloorproducten nodig

3.4 Bewakingssysteem voor melkkoeltanks

Nieuwe (*) melkkoeltanks vanaf bouwjaar 2010 zijn uitgerust met een elektronisch bewakingssysteem (melkwacht) dat de temperatuur van de melk, de frequentie van het roeren en de temperatuur en de duur van de reiniging registreert. Bij afwijkende registraties wordt een alarm gegeven.

(*) *onder nieuw verstaat men elke “nieuw geplaatste” melkkoeltank (dus ook tweedehands).*

3.4.1 Eisen bewakingssysteem

1. Algemeen

-
1.1	Het bewakingssysteem is een elektronische meeteenheid, al dan niet geïntegreerd in de besturingsmodule, die het koelen, het roeren en het reinigen in een melkkoeltank controleert, registreert en desgevallend een alarm genereert
1.2	Het bewakingssysteem is voorzien van het CE-kenteken overeenkomstig de Europese normen EN50081 en EN50082
1.3	Het bewakingssysteem moet een stroomonderbreking kunnen detecteren.
1.4	Stroomonderbreking langer dan 5 uur worden bij het opnieuw opstarten gemeld .
-

2. Metingen

-
2.1	De temperatuurmetingen m.b.t. de koeling en de reiniging gebeuren continu
2.2	De gemeten temperatuur is digitaal afleesbaar op 0.1°C
2.3	De gemeten temperatuur wordt om de 15 minuten opgeslagen in het geheugen
2.4	Het bewakingssysteem controleert en registreert de goede werking van het roerwerk
-

3 Alarmfuncties

-
3.1	Na een stroomonderbreking van minstens 5 uur (instelbaar)
3.2	Wanneer de melk in de koeltank langer dan 3 uur bij een temperatuur hoger dan 5,5°C is (instelbaar)
3.3	Wanneer de temperatuur van de melk in de koeltank lager is dan +0°C (instelbaar)
3.4	Wanneer bij de reiniging een temperatuur van minstens 40°C gedurende minstens 5 minuten niet aangehouden is
3.5	Wanneer het roerwerk niet continu werkt als de temperatuur van de melk hoger is dan 5,5°C
3.6	Wanneer de tijdspanne tussen twee roerbeurten meer is dan 15 minuten als de temperatuur van de melk lager is dan 5,5°C
3.7	Voor een storing bij het koelen, het roeren of het reinigen wordt een alarm gegeven
3.8	Het bewakingssysteem heeft een melding die aangeeft dat er tussen twee reinigingsbeurten één van de bovengenoemde alarmfuncties in werking is geweest.
-

4 Geheugenfuncties

-
4.1	In het geheugen van het bewakingssysteem blijven zowel de normale werking als de alarmfuncties m.b.t. het koelen , het roeren en het reinigen gedurende minstens 60 dagen opgeslagen
4.2	De gegevens uit het geheugen van het bewakingssysteem kunnen op een PC zowel cijfermatig als grafisch worden weergegeven
-

3.4.2 Aanbevelingen bewakingssysteem

1. Metingen

Het bewakingssysteem registreert de melktemperatuur bij ophaling

2. Alarmfuncties

De mogelijkheid bestaat om bijkomend een extern geluidssignaal en/of een zwaailicht aan te schakelen.

3. Geheugenfuncties

Op het bewakingssysteem is de mogelijkheid voorzien om de verschillende alarmfuncties tussen twee reinigingsbeurten op te roepen op de display

De melktemperatuur bij ophaling kan minimaal 26 maand opgeslagen worden in het geheugen

3.5 Voorbeeld HACCP-plan voor afgeroomde melk

Gevarenanalyse en beheersmaatregelen: Afgeroomde melk
--

Processtap	Soort gevaar en oorzaak C: chemisch, F: fysisch, M: microbiologisch	Beheersmaatregelen	K	E	PVA of KCP

Analyse van de punten van aandacht en de kritische controlepunten
Afgeroomde melk

Processtap	PVA of KCP	Controlemaatregelen	Kritische grenswaarden	Frequentie van controle	Correctieve acties en corrigerende maatregelen

Kritische controlepunten kunnen bepaald worden aan de hand van een beslissingsmatrix.. Bij deze methode stelt men zich de volgende vraag:

Wat is de kans op welk negatief effect in het eindproduct wanneer in de beschouwde stap van het productieproces geen specifieke aandacht wordt besteed aan dit gevaar?

Kans = de kans dat het gevaar zich in het eindproduct voordoet als er in deze stap geen specifieke beheersmaatregelen worden getroffen of deze beheersmaatregelen falen

Effect = het effect van dit gevaar op het eindproduct of op de gezondheid van de consument

KANS (K)					
Groot (4)	4	5	6	7	
Reëel (3)	3	4	5	6	
Klein (2)	2	3	4	5	
Zeer klein (1)	1	2	3	4	
	Zeer beperkt (1)	Matig (2)	Ernstig (3)	Zeer ernstig (4)	EFFECT (E)

DETERMINATIE VAN DE RISICO-ANALYSE

Risicocategorie 1 & 2 – geen specifieke acties nodig, voldoende afgedekt door GHP

Risicocategorie 3 & 4 – punt van aandacht (PVA) – PVA's worden beheerst via GHP-werkinstructies en de GHP-controleplannen met een controlefrequentie die lager ligt dan bij een KCP

Risicocategorie 5, 6 & 7 – Kritisch controlepunt (KCP) – KCP's worden beheerst via een nagenoeg continue controle met registratie

INSCHATTING VAN DE KANS

Voor de inschatting van de kans dient men zich te baseren op metingen, analysesresultaten, waarnemingen, klachten & verwachtingen van de bedrijfsspecifieke situatie.

Zeer klein

- Theoretische kans / het gevaar heeft zich nog nooit voorgedaan.
- Er zijn geen maatregelen nodig of de bestaande maatregelen volstaan.
- Er is nog een volgende stap in het proces waarbij een eliminatie van het gevaar mogelijk is.
- De beheersmaatregelen of het gevaar zijn van die aard dat indien het gevaar optreedt of indien de beheersmaatregelen voor het gevaar falen, er geen productie meer mogelijk is of geen bruikbare eindproducten meer bekomen kunnen worden.

Klein

- Het is weinig waarschijnlijk dat door het falen/ontbreken van de specifieke beheersmaatregel het gevaar reeds (merkbaar) in het eindproduct aanwezig zal zijn.

- De beheersmaatregelen voor het gevaar zijn van algemene aard (GHP), deze beheersmaatregelen zijn reeds geïmplementeerd en worden goed opgevolgd; de opvolging van deze maatregelen volstaat als borging.

Reëel

- Het falen/ontbreken van de specifieke beheersmaatregel leidt niet tot een systematische aanwezigheid van het gevaar in het eindproduct maar het gevaar zal wel in een zeker percentage eindproducten van de betrokken partij voorkomen.

Groot

- Het falen van de specifieke beheersmaatregel leidt tot een systematische fout; de kans bestaat dat het gevaar voorkomt in nagenoeg alle producten van de betrokken partij.

INSCHATTING VAN HET EFFECT

Zeer beperkt

- De consument ondervindt geen nadeel op het vlak van gezondheid (papier, zachte plastic, grote vreemde voorwerpen zoals een mes).
- Het gevaar kan nooit een concentratie bereiken die gevaarlijk is.

Matig

- Er doet zich een ontwikkeling / bijkomende besmetting / verontreiniging voor die kan leiden tot vroegtijdig bederf.
- Beperkte, weinig ernstige verwondingen en/of ziekteverschijnselen die zich nauwelijks manifesteren of slechts bij blootstelling aan een uitzonderlijk hoge dosis gedurende lange tijd.
- Een tijdelijk, maar duidelijk lichamelijk ongemak, of een blijvend klein ongemak.

Ernstig

- Grote kans op een duidelijk lichamelijk ongemak dat zich zowel onmiddellijk als op lange termijn kan manifesteren maar zelden leidt tot sterfte
- Ernstige ziekteverschijnselen op lange termijn bij blootstelling aan verhoogde dosis en/of gedurende lange tijd (dioxines, residu's van bestrijdingsmiddelen, mycotoxines)

Zeer ernstig

- De consumentengroep behoort tot een risicocategorie en het gevaar kan aanleiding geven tot overlijden.
- Het gevaar is levensbedreigend (ernstige ziekteverschijnselen met mogelijk dodelijke afloop).
- Onherstelbare verwondingen; blijvende letsels.

KCP of PVA

Som hier de kritische controlepunten en de punten van aandacht op zoals bepaald in de gevarenanalyse

Controlemaatregelen

Dit is de soort meting of waarneming die gebeurt om te kijken of aan de kritische grenswaarde voldaan is. Indien niet voldaan wordt aan de kritische grenswaarde, dan moet een *corrigerende maatregel* uitgevoerd worden.

Kritische grenswaarden

De *kritische grenswaarde* geeft aan wanneer een gevaar onder controle is. Dit is vaak een temperatuur of een combinatie van tijd en temperatuur. Bepaalde normen zijn wettelijk vastgesteld vb. het kiemgetal van rauwe melk, temperatuur bij opslag, °t en tijd bij pasteurisatie,...

Frequentie van controle

In deze kolom wordt de frequentie van uitvoering van de meting genoteerd.

Correctieve actie en corrigerende maatregel

Wat gaat u doen indien de kritische grenswaarde overschreden is? Omschrijf hier duidelijk welke maatregel u neemt om het gevaar of de overschreden kritische grenswaarde te corrigeren uitgaande van het product en het probleem in het algemeen.

De volgende vragen kunnen helpen bij het identificeren van kritische controlepunten in uw productieproces:

1. Ga na in uw productieproces waar de kritische processtappen (ingangscontrole, verhitten, koelen, vriezen en verzuring) voorkomen.
2. Welke kritische grenswaarde (vb. temperatuur en/of tijd) moet u hier bereiken om een veilig product af te leveren? Vanaf welke waarde beschouwt u de processtap als onveilig (zgn. grenswaarde)?
3. Welke metingen kan u uitvoeren om deze stappen te controleren?
4. Hoe vaak gaat u deze meting uitvoeren?
5. Wat gaat u doen indien de gemeten waarde van de kritische grenswaarde afwijkt?
6. Registreer de metingen die u uitvoert op een *productieblad*. (zie par. 6.5)
U geniet van de versoepelingen, dus het volstaat enkel de tekortkomingen te noteren (zie voorbeeld 20 registratieformulier tekortkomingen).

OPMERKING:

Om zeker niets uit het oog te verliezen is het aan te raden een aparte lijst te maken van de kritische controlepunten (KCP's) die u dagelijks controleert en een andere lijst met de punten van aandacht (PVA's) die u minder frequent in de gaten houdt.

Formulieren

4 FORMULIEREN

4.1 Engagementsverklaring van de producent

Ik, ondergetekende,

Naam en voornaam:

Adres:

engageer mij :

- het van toepassing zijnde IKM-lastenboek te respecteren.
- elke controle op de toepassing ervan te accepteren en er aan mee te werken door alle nodige documenten ter beschikking te stellen.

Ik kan op elk moment mijn IKM-engagement opzeggen met een eenvoudig schrijven.

Opgemaakt te

op.....

Handtekening van de producent

4.2 Register van bevoorrading tussen landbouwers onderling van voeders en/of bijproducten

Naam:

Adres:

.....

Register van bevoorrading tussen landbouwers onderling van
voeders en/of bijproducten.

datum	omschrijving voeder	naam landbouwer- leveraar	gewicht

4.3 Teeltfiche

Jaar:

Volgnummer:

Teelt/perceel	datum (d/m)	Gebruikt product	Dosis per hectare	Compost en slib

4.4 Behandelingsregister

Producent: Naam, voornaam Bedrijfsdierenarts

 Straat, nr.

 Gemeente

Identificatie Koe	Medicijn	Datum aanvang Behandeling	Datum einde behandeling	Minimale aanbevolen Wachttijd	Datum vrijgave na gunstig analyseresultaat	Opmerkingen

4.5 Meldingsformulier

FORMULIER VOOR EXPLOITANTEN VAN DE SECTOR VAN DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE

zoals voorzien in bijlage III van het ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen.

*IN TE VULLEN DOOR DE EXPLOITANTEN VAN DE SECTOR VAN DE PRIMAIRE
DIERLIJKE PRODUCTIE EN / OF DE DIERENARTS*

ALGEMENE INFORMATIE

01:	HET BEDRIJF DAT DE MELDING DOET (schrappen wat niet van toepassing is)	VEEHOUDER / DIERENARTS
02:	VERANTWOORDELIJKE VAN DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) BESLAG N° (8 cijfers)	
03:	DIERENARTS (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) NUMMER VAN DE ORDE	
04:	DATUM EN UUR VAN DE MELDING	

PRODUCT

05:	BETROKKEN DIEREN: - DIERSOORT - AANTAL PER DIERSOORT - SANITELNUMMERS (oornummers)	
06:	BETROKKEN DIERENVOEDERS (indien van toepassing) : - LEVERANCIER (NAAM, ADRES, TEL., FAX, E-MAIL, GSM) - NAAM DIERENVOEDER	

GEVAAR

07:	HET GEVAAR BETREFT (schrappen wat niet van toepassing is)	DIERZIEKTE / DIERVOEDER / MEDICATIE / ANDERE
08:	AARD VAN HET GEVAAR (naam dierziekte of de omschrijving van het probleem)	
09:	MONSTERS OPGESTUURD NAAR LABO EN DE COÖRDINATEN VAN DAT LABO	
10:	RESULTATEN VAN DE ANALYSES (indien van toepassing)	
11:	DATUM BEMONSTERING (indien van toepassing)	

GETROFFEN MAATREGELEN

12:	REEDS ONDERNOMEN MAATREGELEN	
-----	------------------------------	--

ANDERE INFORMATIE

13:	BIJ FAVV GECONTACTEERD PERSOON	
14:	ANDERE INFORMATIE	

PERSOON DIE VERANTWOORDELIJK IS VOOR DE VERZENDING VAN DE MELDING:

Verantwoordelijke van de primaire dierlijke productie / dierenarts (schrappen wat niet van toepassing is)

Handtekening verantwoordelijke van de primaire dierlijke productie:

Handtekening dierenarts:

4.6 Bedrijfsinfo voor de melker

Bedrijfsgegevens

Naam :

Adres :

Postcode, woonplaats :

Telefoonnummer :

GSM-nummer:

Werkwijze met betrekking tot melken en de omgang met zieke en/of behandelde dieren

(Het gehanteerde systeem aankruisen)

Werkwijze om zieke en/of behandelde dieren tijdens melken goed te herkennen.

bandje om één of meer poten

gemarkeerd met stift

elektronisch

andere, nl.

Werkwijze bij het apart houden van niet te leveren melk.

meetglazen aftappen

gebruik dumpemmer

elektronisch

andere, nl.

Werkwijze om te voorkomen dat resten van niet te leveren melk in de tank terechtkomen.

melkstel evt. meetglas tussentijds schoonspoelen

behandelde dieren als laatste melken

Reguliere bestemming van niet te leveren melk.(enkel van toepassing voor Nederland)

kalveren

mestkelder

andere, nl.

Registratie van de bij rundvee opgetreden dierziekten en de gebruikte diergeneesmiddelen.

PC-management-systeem

agenda

voorbeeld bijlage lastenboek (behandelingsregister)

andere, nl.

Belangrijke telefoonnummers met betrekking tot melkwinning en diergezondheid

Dierenarts :

Storingsnummer melkmachine :

Storingsnummer melkkoeltank :

Overige, te weten :

4.7 Attest van controle op paratuberculose

ATTEST VAN controle op PARATUBERCULOSE OP HET MELKVEEBEDRIJF DAT MELK LEVERT AAN DE MELKERIJ VOOR EXPORT

Het huidige attest betreft alleen de melkleveraars die niet deelnemen aan het controleplan Paratuberculose van het Sanitair Fonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, sector melk(voor België).

Verklaring in te vullen door de verantwoordelijke van het bedrijf

Producent : te

Bedrijfsnummer :

Ondergetekende verklaart dat hij/zij:

- door zijn bedrijfsdierenarts alle melkproducerende dieren op zijn bedrijf éénmaal per jaar laat controleren op klinische paratuberculose
- zijn bedrijfsdierenarts verwittigt vanaf het ogenblik dat een rund klinische symptomen vertoont die kunnen wijzen op een geval van paratuberculose.
- onmiddellijk de melkerij verwittigt die de melk ophaalt vanaf het ogenblik dat de klinische symptomen van paratuberculose bij melkgevende runderen zijn bevestigd met labo-onderzoek in opdracht van de bedrijfsdierenarts

Voor waar en echt verklaard op

Handtekening van de producent :

Verklaring in te vullen door de bedrijfsdierenarts

Bedrijfsdierenarts : te, Ordenr :

Het bedrijf is niet ingeschreven in het controleplan Paratuberculose van het Sanitair Fonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, sector melk en de bedrijfsdierenarts verklaart dat hij:

- op heden de melkgevende runderen heeft onderzocht en geen klinische symptomen heeft vastgesteld die wijzen op paratuberculose
- in het kader van de epidemiologische bewaking of op vraag van de producent, tussen heden en, de datum van het vorige attest, één of meerdere dieren heeft onderzocht die klinische symptomen vertoonden die konden wijzen op paratuberculose en :
 - kan paratuberculose uitsluiten
 - heeft de nodige stalen genomen met het oog op een diagnose
- niet door de verantwoordelijke is verwittigt voor een melkproducerend rund dat klinische symptomen vertoonde die konden wijzen op paratuberculose tussen heden en,de datum van het vorige attest.

Voor waar en echt verklaard ,datum

Handtekening en stempel van de bedrijfsdierenarts :

Referenties

5. REFERENTIES

Dierengezondheid

Wet van 24.03.1987 – dierengezondheidswet (BS 17.04.1987)

Koninklijk besluit van 03.02.2014 tot aanwijzing van de dierenziekten die vallen onder de toepassing van hoofdstuk III van de dierengezondheidswet van 24.03.1987 (BS 30.06.2014).

Ministerieel besluit van 21.02.1951 betreffende de ontsmetting van lokalen, plaatsen en voorwerpen besmet door zieke dieren (BS 29.03.1951).

Koninklijk besluit van 22.05.2005 houdende maatregelen voor de bewaking van en de bescherming tegen bepaalde zoönoses en zoönoseverwekkers (BS 26.05.2005).

Koninklijk Besluit van 17.10.2002 betreffende de bestrijding van rundertuberculose (BS 14.03.2002)

Verordening (EG) nr. 999/2001 tot vaststelling van regels ter preventie, bestrijding en uitroeiing van bepaalde overdraagbare spongiforme (PBL 147/31.05.2001).

Koninklijk besluit van 25.11.2016 betreffende de bestrijding van infectieuze boviene rhinotracheïtis. (MB 14.12.2016)

Epidemiologisch toezicht-bedrijfsbegeleiding-uitrustingsvoorwaarden

Koninklijk besluit van 28.02.1999 houdende bijzondere maatregelen van epidemiologisch toezicht op en preventie van aangifteplichtige runderziekten (BS 26.03.1999).

Koninklijk besluit van 10.04.2000 houdende bepalingen betreffende de diergeneeskundige bedrijfsbegeleiding (BS 02.08.2000).

Plantenziekten

Koninklijk besluit van 10.08.2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen (BS 31.08.2005).

Identificatie en registratie

Verordening (EG) Nr. 1760/2000 van het Europees parlement en de raad van 17 juli 2000 tot vaststelling van een identificatie

Ministerieel besluit van 07.01.2003 van de toepassingsmodaliteiten in het kader van het koninklijk besluit van 08.08.1997 met betrekking tot de identificatie, registratie en toepassingsmodaliteiten van epidemiologische surveillance van runderen (MB 14.01.2003).

Koninklijk Besluit van 23 maart 2011 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen (BS 15.04.2011).

Dierenwelzijn

Wet van 14.08.1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (BS 03.12.1986).

Koninklijk besluit van 25.04.1994 houdende uitvoering van artikel 36, 10°, van de wet van 14.08.1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (BS 18.05.1994)

Koninklijk besluit van 01.03.2000 inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren (BS 06.05.2000).

Koninklijk besluit van 10.06.2014 voor het transport, verzameling en de handel van landbouwhuisdieren (MB 08.07.2014)

Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97. (PB L3 van 05.01.2005)

Arrêté royal du 17.05.2001 relatif aux interventions autorisées sur les vertébrés pour l'exploitation utilitaire de l'animal ou pour limiter la reproduction de l'espèce (MB 04.07.2001)

Koninklijk besluit van 16.01.1998 inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden (BS 19.02.1998).

Dierenvoeding

Koninklijk besluit van 25.03.2003 betreffende het verbod op het gebruik van dierlijke afval voor de dierenvoeding (BS 03.04.2003).

Verordening (EG) nr. 1829/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 22.09.2003 inzake genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders.

Richtlijn 2001/18/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12.03.2001 inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van richtlijn 90/220/EEG van de Raad (PB L 106/17.04.2001).

Koninklijk besluit van 21.02.2005 tot reglementering van de doelbewuste introductie in het leefmilieu evenals van het in de handel brengen van genetisch gemodificeerde organismen of van producten die er bevatten (BS 24.02.2005).

Diergeneesmiddelen

Koninklijk besluit van 21.07.2016 betreffende de voorwaarden voor het gebruik van geneesmiddelen door de dierenartsen en door de verantwoordelijken van de dieren.

Arrêté ministériel du 19.12.2002 établissant le modèle et les modalités d'utilisation des documents en application de l'article 22 de l'AR du 23.05.2000 portant des dispositions particulières concernant l'acquisition, la détention d'un dépôt, la prescription, la fourniture et l'administration de médicaments destinés aux animaux par le médecin vétérinaire et concernant la détention et l'administration de médicaments destinés aux animaux par le responsable des animaux

Hormonenwetgeving – residuen

Wet van 15.07.1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, antihormonale, beta-adrenergische of productiestimulerende werking (BS 04.09.1985).

Koninklijk besluit van 08.09.1997 betreffende maatregelen inzake de verhandeling van de landbouwhuisdieren ten aanzien van bepaalde stoffen of residuen daarvan met farmacologische werking (BS 07.10.1997).

Plantenbeschermingsmiddelen en biociden

Koninklijk besluit van 8 mei 2014 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruiken van biociden (BS 08.09.2014)

Koninklijk besluit van 28.02.1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik (BS 11.04.1994).

Ministerieel besluit van 25.08.2004 betreffende de verplichte keuring van spuittoestellen (BS 14.09.2004).

Meststoffen

Koninklijk besluit van 28.01.2013 betreffende de handel in meststoffen, bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten (BS 13.03.2013).

Producten voor menselijke consumptie – hygiënevoorschriften

Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne (PB L 139 van 30.04.2004)

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29.04.2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong. (PB L 139 van 30.04.2004)

Verordening (EG) nr. 854/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke voorschriften voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong (PB L 139 van 30.04.2004, blz. 206-318)

Koninklijk besluit van 13.07.2014 tot vaststelling van aanvullende maatregelen voor de organisatie van de officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong (BS 29.08.2014)

Koninklijk Besluit van 21 december 2006 betreffende de controle van de kwaliteit van de rauwe melk en de erkenning van de interprofessionele organismen (B.S. 15.01.2007).

Ministerieel besluit van 1 februari 2007 houdende goedkeuring van het document opgesteld door de erkende interprofessionele organismen betreffende de modaliteiten van de controle van de kwaliteit van de rauwe koemelk.

Arrêté du Gouvernement wallon du 29.01.2009 relatif au contrôle de la composition du lait, au paiement du lait par les acheteurs aux producteurs et à l'agrément des organismes interprofessionnels (MB 30.03.2009)

Ministerieel besluit van de Vlaamse overheid van 25.02.2009 betreffende de controle op de bepaling van de samenstelling van melk en de betaling door de kopers van de melk aan de producenten (MB

08.04.2009)

Koninklijk Besluit van 26 april 2009 betreffende microbiologische criteria voor voedingsmiddelen

Koninklijk besluit van 22.12.2005 betreffende levensmiddelenhygiëne

Koninklijk besluit van 22.12.2005 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie van 05.12.2005 tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen voor bepaalde producten die onder Verordening (EG) nr. 853/2004 vallen en voor de organisatie van officiële controles overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 854/2002 en (EG) nr. 882/2004, tot afwijking van Verordening (EG) nr. 852/2004 en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 853/2004 en (EG) nr. 854/2004.

Service Public de Wallonie - Arrêté ministériel du 25.10.2010 portant agrément d'un organisme interprofessionnel pour le contrôle de la composition du lait et portant approbation du document normatif relatif au contrôle de la composition du lait de vache livré par les producteurs aux acheteurs agréés

Milieu

Besluit van de Vlaamse Executieve van 06.02.1991. houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning.

Besluit van de Vlaamse Executieve van 01.06.1995. houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne (Vlarem II).

Decreet van de Vlaamse regering van 22.12.2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen en het Besluit van de Vlaamse Executieve van 05.03.1996 houdende vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering.

Besluit van de Waalse Regering van 21.09.2018 met wijziging van Boek II van de milieucode bevattende de watercode betreffende het duurzame beheer van stikstof in de landbouw.

W.W.R.S.P.: Waalse code voor beheer van het platteland, urbanisatie en patrimonium

Decreet van 11.03.1999 betreffende milieuvergunningen.

Autocontrole-meldingsplicht-traceerbaarheid

Koninklijk besluit van 14.11.2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen (BS 12.12.2003).

Ministerieel besluit van 22.01.2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen (BS 13.02.2004).

Koninklijk besluit van 16.01.2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (BS 02.03.2006).

Overige

Samenwerkingsakkoord (ACI) 30.05.1996 betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval.